

ØSTTUN MASSEUTTAK

PLANPROGRAM

Forslagsstiller: Nærøysund Kraftbetong

Kommune: Namsos

Rådgiver: Trønderplan

Dato: 19.04.2021, revidert 07.07.2021

Trønderplan
Rådgivende ingeniører MRIF

Rapportnavn:	Planprogram, reguleringsplan «Østtun Masseuttak»
Prosjektnummer:	201794
PlanID:	202102
Forslagsstiller:	Nærøysund Kraftbetong
Oppdragsgiver:	Nærøysund Kraftbetong
Oppdragsgivers kontaktperson:	Jørn Otto Røed
Rådgiver:	Trønderplan
Rådgivers oppdragsleder:	Jan Ola Ertsås
Rådgivers saksbehandler:	Erlend Gystad
Kommunens kontaktperson:	Ingvild Sund Trana

Innhold

1. INNLEDNING	4
1.1 FORMÅL MED PLANARBEIDET	4
1.2 BAKGRUNN	4
1.2.1 Kjøp av landbrukseiendom	4
1.2.2 Planoppstart og høring planprogram mars 2019.....	4
1.2.3 Planoppstart og høring planprogram september 2020.....	5
1.2.4 Planoppstart og høring planprogram mai 2021	5
1.3 PLANPROGRAM	5
2. BESKRIVELSE AV PLANOMRÅDET	7
2.1 OMRÅDETS BELIGGENHET	7
2.2 PLANOMRÅDE OG EIENDOMSFORHOLD	8
2.3 LANDSKAP	9
2.4 SAMFERDSEL	11
2.5 NATURMANGFOLD	11
2.6 LANDBRUK	12
2.7 REINDRIFT	13
2.8 HAVBRUK	14
2.9 VANNMILJØ OG DRIKKEVANN	15
2.10 FRILUFTSLIV	16
2.11 KULTURMINNER	17
2.12 GRUNNFORHOLD.....	18
3. RAMMER OG PREMISSE FOR PLANARBEIDET	20
3.1 NASJONALE FØRINGER.....	20
3.2 REGIONALE FØRINGER	20
3.3 LOKALE FØRINGER	20
3.3.1 Kommuneplanens arealdel	20
4. BESKRIVELSE AV DET PLANLAGTE TILTAKET	21
4.1 PLANENS BEGRENSNING.....	21
4.2 UTTAK FOR GRUS	22
4.2.1 Omfang.....	22
4.2.2 Planlagt drift og avslutningsplan	22
4.2.3 Tilbakeføring av natur/skog	22
4.2.4 Salgsprodukter.....	23
4.2.5 Uttransport av salgsprodukter.....	23
4.2.6 Avsetning på salgsprodukter	23
5. PLAN OG AKTUELLE UTREDNINGSTEMA.....	24
5.1 GENERELT	24

5.2	AKTUELLE UTREDNINGSTEMA	24
5.2.1	Infrastruktur og trafikk.....	24
5.2.2	Jordvern/landbruk/skogbruk	24
5.2.3	Reindrift.....	24
5.2.4	Samfunnssikkerhet og ROS-analyse	24
5.2.5	Støv og støy	24
5.2.6	Mineralske ressurser	24
5.2.7	Verdiskapning og næringsutvikling.....	25
5.2.8	Kulturminner (både samiske og ikke samiske).....	25
5.2.9	Landskap og innsyn.....	25
5.2.10	Naturmangfold.....	25
5.2.11	Friluftsliv og rekreasjon.....	25
5.2.12	Vannmiljø.....	25
5.2.13	Drikkevann	26
5.2.14	Klimatrusler og klimatilpasning.....	26
5.3	UTREDNINGSTEMA SOM SKAL KONSEKVENSTREDES	26
5.3.1	0-alternativet.....	26
5.3.2	Utbyggingsalternativet.....	26
6.	ORGANISERING OG MEDVIRKNING.....	27
6.1	FORELØPIG FRAMDRIFTSPLAN.....	27
6.2	INNKOMNE MERKNADER.....	28
6.2.1	Statsforvalteren i Trøndelag, 16.06.21.....	28
6.2.2	Trøndelag fylkeskommune, 17.06.21	31
6.2.3	Sametinget, 10.05.21	33
6.2.4	NTNU Vitenskapsmuseet 08.06.21.....	33
6.2.5	NVE, 08.06.21	33
6.2.6	Statens vegvesen, 31.05.21	34
6.2.7	Direktoratet for mineralforvaltning, 15.06.21	34
6.2.8	Nord-Trøndelag reinbeitedistrikt, 18.06.21	35
6.2.9	Naturvernforbundet, 18.06.21.....	35
6.2.10	Hanne Hansen, 18.06.21.....	38
6.2.11	Egill Vatne (nabo og gårdbruker med beiterett i planområdet), 14.06.21.....	39
6.2.12	Tobias og Synnøve Kongsmo.....	41
7.	VEDLEGG.....	45

1. INNLEDNING

1.1 Formål med planarbeidet

Forslagsstiller ønsker å legge til rette for utvidelse av eksisterende av masseuttak for grus ved Østtun. Masseuttaket ved Østtun ligger på Salsnes i Namsos kommune.

Planen er vurdert opp mot Konsekvensutredningsforskriften for planer etter plan- og bygningsloven. Planen omfattes ikke av forskriftens vedlegg I. Planen omfattes av vedlegg II 2a) («mineraluttak, herunder torvskjæring») og skal iht. forskriftens § 8 derfor konsekvensutredes da planen er vurdert til å kunne ha «vesentlige virkninger for miljø eller samfunn». § 8 sier også at følgende planer ikke er omfattet av dette kravet: «*reguleringsplaner der det konkrete tiltaket er konsekvensutredet i en tidligere plan og der reguleringsplanen er i samsvar med denne tidligere planen.*» Kommunen har valgt å stille krav om konsekvensutredning.

1.2 Bakgrunn

1.2.1 Kjøp av landbrukseiendom

Grunneier Jørn Otto Røed kjøpte i 2017 eiendommen Østtun 271/1-2. I salgsprospektet for eiendommen viste megler til grusforekomstene som gjennom mange år er tatt ut fra det eksisterende masseuttaket på eiendommen. Kjøper fikk også informasjon om at det var avsatt et område i kommuneplanens arealdel på ca. 59 daa for uttak av grusmasser. Dette ble bekreftet etter kontakt med kommunen (tidligere Fosnes kommune).

I eksisterende masseuttak er det tatt ut grus innenfor et areal på ca. 30 daa, hvorav ca. 17 daa ligger utenfor areal avsatt i kommuneplanens arealdel. I forhold til dagens terrengformasjoner er det estimert at det i eksisterende grustak er tatt ut ca. 200.000 m³ grus. Grunneier har ikke kjennskap til at det tidligere har vært noen utfordring med støy/støv eller andre konflikter som en følge av masseuttaket. Grunneier og forslagsstiller antok at det derfor ikke var risiko for stor motstand og konflikt, og skisserte derfor planer om et stort masseuttak for grus, samt et mindre steinbrudd i samme område. Utskipningskai med bakareal, som også var tenkt brukt til andre næringer, var med i planene. Målet med den planlagte etableringen var å skape aktivitet og å tilføre arbeidsplasser til Salsnes.

1.2.2 Planoppstart og høring planprogram mars 2019

I mars 2019 ble det varslet oppstart av reguleringsplan «Østtun Masseuttak». Forslag til planprogram ble samtidig lagt ut på høring. I planprogrammet var det skissert planer om et stort masseuttak på ca. 400 daa og ca. 4 millioner m³. I tillegg var det planer om et steinbrudd innenfor det samme området, og å anlegge ei utskipingskai ved sjøen. De forelagte planene for masseuttaket skapte stor motstand i lokalmiljøet.

Etter å ha fått inn høringsuttalelsene ønsket forslagsstiller å redusere omfanget av masseuttaket i stor grad og å fjerne delen som omfatter steinbrudd, slik at planene omfattet et masseuttak på ca. 58 daa, som er tilnærmet det samme som avsatt i kommuneplanens arealdel.

Istedenfor å revidere planprogrammet valgte kommunen i utvalg for plan i Namsos kommune 27.11.2019 å avvise planprogrammet. Det vises til «Melding om vedtak – 5048 gnr 71 bnr 1 – Planprogram for utarbeidelse av reguleringsplan for Østtun masseuttak, planid 1748RP053»;

«*Utvalg for plan avviser forslag til nåværende planprogram for Østtun masseuttak, planid 1748RP053.*»

Planprogrammet avvises med hjemmel i plan- og bygningslovens § 12-9 og § 12-11.

Begrunnelsen for avvisningen er at planprogrammet danner grunnlag for utarbeidelse av reguleringsplan som ikke er i samsvar med kommuneplanens arealdel.

Avvisning av planprogrammet er ikke et enkeltvedtak og kan derfor ikke påklages.

Utvalg for plan ber rådmannen kontakte søker for dialog omkring planene. Det bes om at det foretas en vurdering av om kommuneplanens arealdel for gjeldende område bør revideres, og at dette blir tema i kommunens planstrategi som skal vedtas innen ett år etter nytt kommunestyre.»

1.2.3 Planoppstart og høring planprogram september 2020

Ettersom planprogram ble avvist i november 2019 måtte forslagsstiller varsle ny oppstart av reguleringsplanen. Samtidig måtte ny utgave av planprogrammet legges ut på høring. Plangrense og omfang av planen utarbeidet i tråd med kommunens anbefalinger fra oppstartsmøtet. Planen omfattet et masseuttak for grus på ca. 58 daa, utskipingskai ved Ånholmen og intern transportveg mellom kaia og masseuttaket.

I planprogrammet ble det skissert ulike alternativer for uttransport av grus, hvor forslagsstiller mente at de foreliggende planene med utskiping av grusmassene var et godt miljøprosjekt med tanke på utslipp av klimagasser og trafiksikkerhet. En alternativ løsning som i planprogrammet ble skissert var at kaia kunne utgå slik at transport av grus i sin helhet kunne gå via det offentlige vegnettet. Dette ble ikke vurdert av kommunen, og på nytt valgte kommunen i Utvalg for plan den 10.03.21 å avvise planprogrammet istedenfor å revidere planprogrammet. Følgende begrunnelse ble gitt:

«Utvalg for plan avviser forslag til planprogram, datert 22.09.2020 revidert 10.02.2021, for Østtun masseuttak.

Planprogrammet avvises med hjemmel i plan- og bygningsloven §12-9.

Begrunnelse for avvisningen er at planprogrammet danner grunnlag for utarbeidelse av en reguleringsplan som inneholder større momenter som ikke er samsvar med kommuneplanens arealdel, spesifikt utskipningshavna.

Avvisning av planprogrammet er ikke et enkeltvedtak, og kan derfor ikke påklages.»

1.2.4 Planoppstart og høring planprogram mai 2021

Forslagsstiller har nok en gang revidert planområdet og planprogram. Planomfanget er nå endret til å omfatte kun masseuttak for grus, dvs. utskipingskai ved Ånholmen er fjernet. Internvegen mellom masseuttaket og kaia er også fjernet.

Uttaksgrense er lagt sammenfallende med uttaksgrense i kommuneplanens arealdel. I tillegg er det etter anbefaling fra kommunen valgt å ta med eksisterende masseuttak for å sikre en god avslutning av dagens uttaksområde.

1.3 Planprogram

I henhold til plan- og bygningslovens § 4-1 skal reguleringsplaner som kan ha vesentlige virkninger for miljø, naturressurser eller samfunn utredes nærmere. Planarbeidet innledes med utarbeidelsen av et planprogram for å avklare rammebetingelsene for planforslaget i henhold til forskrift om konsekvensutredning.

Formålet med planprogrammet er at hensynet til miljø, naturressurser og samfunn skal bli tatt i betraktning under forberedelsen av planen og tiltak. Planprogrammet skal vise hvordan planprosessen skal gjennomføres, slik at man oppnår medvirkning og forutsigbarhet tidlig i planprosessen. Konsekvensene måles i forhold til «0-alternativet» som er dagens situasjon.

Planprogrammet skal:

- klargjøre formålet og avklare premisser og rammer for planarbeidet
- beskrive aktuelle problemstillinger i planarbeidet
- vise behov for nødvendige utredninger
- vise opplegg for informasjon og medvirkning
- vise organisering og framdriftsplan

2. BESKRIVELSE AV PLANOMRÅDET

2.1 Områdets beliggenhet

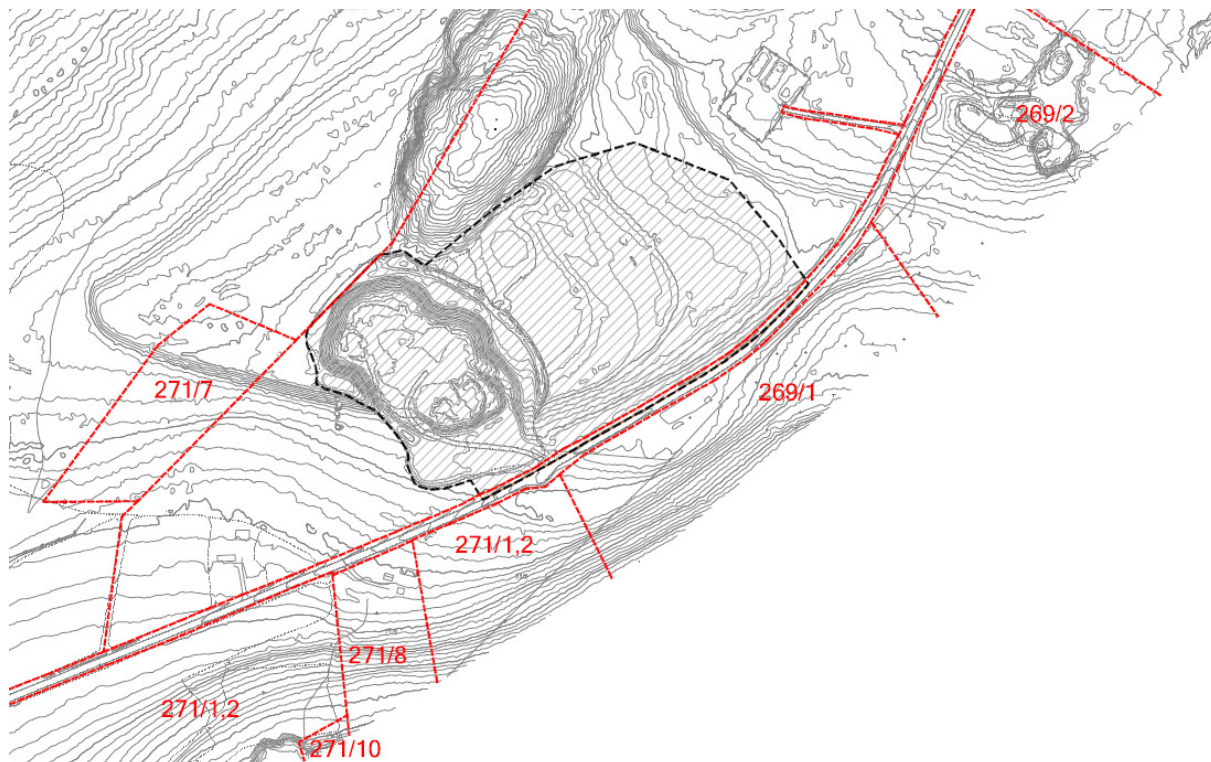
Østtun masseuttak har beliggenhet ved fv769 på Salsnes i Namsos kommune. Masseuttaket ligger ca. 4 mil (ca. 35 minutter med bil) nord for Namsos sentrum.

Figur 1. Oversiktskart. Beliggenhet for Østtun masseuttak er markert med blå sirkel.

2.2 Planområde og eiendomsforhold

Varslet planområde er vist i Figur 2.

Figur 2. Varslet planområde med eiendomsgrenser.

Masseuttaket ligger innenfor eiendommen gnr/bnr 271/1-2. Grunneier er Jørn Otto Røed. Det er valgt å avslutte plangrense ved vegkant for å sikre sikt i avkjørsel. Arealet langs fv769 (273/1) eies av Trøndelag fylkeskommune.

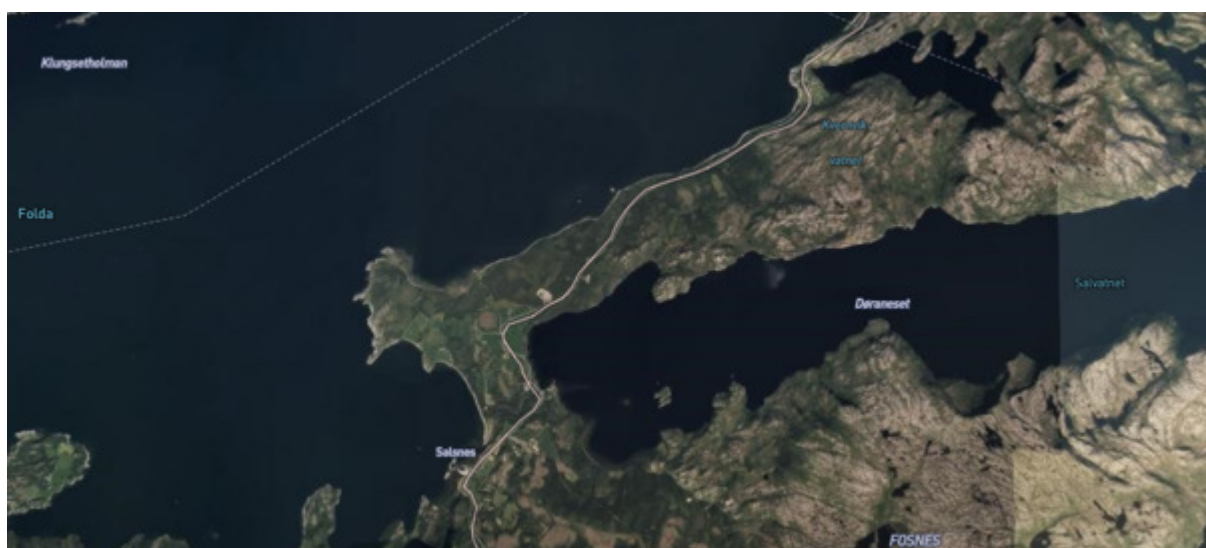
2.3 Landskap

Planområdet ligger i landskapsregion 25 «Fjordbygdene på Mære og i Trøndelag» og i grense mellom underregion 25.9 «Foldafjorden» og 25.10 «Indre Foldafjorden/Salsvatnet».

Planområdet ligger i et landskap som domineres av Salsvatnet og Foldafjorden.

Salsvatnet er en bredemt fjordsjø som er 23 km langt og 478 m dypt og er Norges nest dypeste innsjø. Landskapsmessig og størrelsesmessig ligner Salsvatnet på en fjord. Salsvatnet har en meget særegen uregelmessig form med vekselvis bratte og slakere fjordskråninger. Langs vatnet finner vi en rekke bukter og viker og det er kort avstand mellom kyst og lavfjell. Landskapsformen er typisk for regionen.

Salsvatnet er demt opp av en stor og flat israndavsetning, avsatt i Yngre Dryas, som skiller Salsvatnet fra Foldafjorden i vatnets vestlige side. Planområdet er omfattet av denne avsetningen.

Planområdet ligger på åsen som skiller Salsvatnet og Foldafjorden. Fra Salsvatnet som ligger på ca. kote +9 stiger terrenget bratt opp et stykke før det flater ut i området hvor fv769 er anlagt. Toppene på åsen er Litlhuskleppen (kote +79) og Storhuskleppen (kote +122). Terrenget faller litt slakere på siden ned mot Foldafjorden. Fv769 langs planområdet har høyde fra kote +44 til kote +49.

Sørvest for planområdet er det jordbrukslandskap og en del spredt bebyggelse. Store deler av åsen ved planområdet mellom Salsvatnet og Foldafjorden er skogkledt (gran).

Figur 3. Planområdet sett fra sørvest.

Figur 4. Eksisterende grustak

Figur 5. 3D-utsnitt over området, sett fra sør (kommunekart.com)

Eksisterende masseuttak er lite synlig fra fv769 pga. vegetasjonsskjerm rundt uttaket, og kan bare oppdages ved passering av avkjørsel.

Figur 6. Eksisterende grusuttak er lite synlig fra fv769

2.4 Samferdsel

Fv. 769 Kvernvikvegen går like inntil planområdet. Fartsgrense er 80 km/t. Trafikkmengde (ÅDT) er iht. Statens vegvesens innsynsløsning «vegkart» angitt til 350 passeringer og 9 % tung trafikk.

Det er i dag flere avkjørsler fra fv769 og inn til planområdet.

2.5 Naturmangfold

Det er sjekket i miljøstatus.no om tiltaket berører registrerte verneområder, utvalgte eller viktige naturtyper og prioriterte eller truede arter. Ifølge kartinnsynsverktøyet «Miljostatus.no» er det ingen slike registreringer innenfor planområdet.

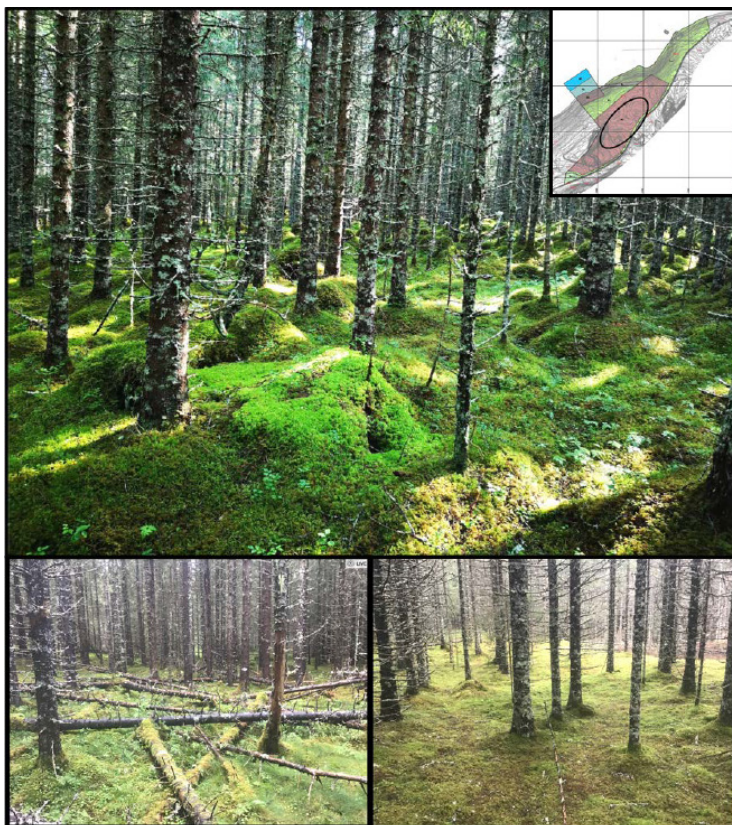
Planområdet består stort sett av granplantasje / ensartet granskog og eksisterende masseuttak.

Det er foretatt naturtypekartlegging etter det første oppstartsvarselet (se vedlegg). Det vises til beskrivelse av rapportens delområde 1, produksjonsskog gran:

«Området nært eksisterende masseuttak og fv. 769 består av plantet granskog. Trærne er noe tynne og vokser grunt i jordsmonnet. Det er noe rotvelt på trær inne i skogen, noe som sees i sammenheng med grunnlendt område. Disse trærne er ikke særlig mer enn 10-15 cm i diameter. Grantrærne har et godt innslag fra strylavsamfunn, som er arter som er vanlige i skog med tidvis høy luftfuktighet. Skogbunnen er stort sett dekket av mose med noe fugletegl, gjøkesyre, og blåbærlyng. Med andre ord et relativt sparsomt feltsjikt slik det vanligvis er i granplantasjer.

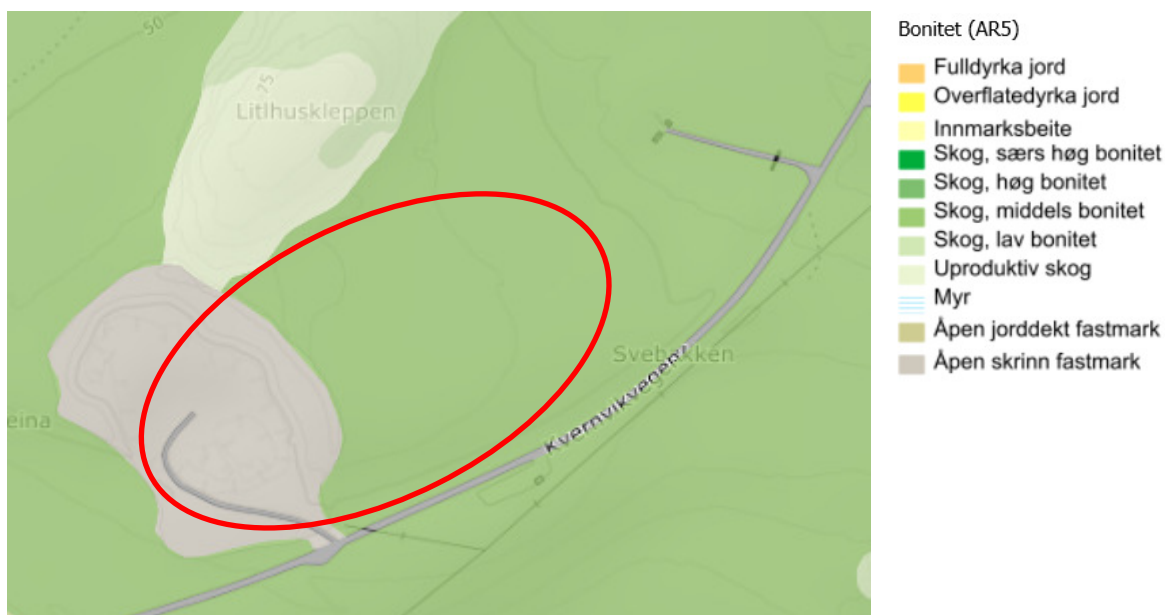
Stedvis bryter skogen opp og man får mer åpne områder. Her kommer det innslag av einer og et bedre utviklet feltsjikt dominert av blåbær. Tidligere hogst har satt igjen stubber og med jevne mellomrom går gamle traktorveier gjennom terrenget. Ved noen av disse veiene og lysningene finner man spor etter friluftsliv ved brente stubber og bålplasser.

Blåbærskog T4-C1 og granplantasjer T38 tilfredsstiller ikke utvalgskriteriene for viktige naturtyper etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks og er ikke definert som en viktig naturtype etter Miljødirektoratets instruks.»

2.6 Landbruk

Ifølge kartinnsynsverktøyet Kilden fra NIBIO består planområdet (areal angitt i oppstartsvarselet) av skog med middels bonitet. Dette er barskog der gran er dominerende. I tillegg er det arealer med åpen grunnlendt fastmark (eksisterende grustak) og uproduktiv skog.

Figur 7. Markslag AR5, Kilden NIBIO.

Skogen er angitt som yngre skog, hogstklasse 3 (se Figur 8). Skogen er også klassifisert som «vernskog» som stort sett all skog i Salsnes og gamle Fosnes kommune. Vernskog er skog som vil kunne ha vernende effekt mot vær og vind for annen skog, dyrka mark og bebyggelse. Dette er skogbeltet som ligger nærmest mot de skogløse arealtypene.

Figur 8. Hogstklassifisering, Kilden NIBIO

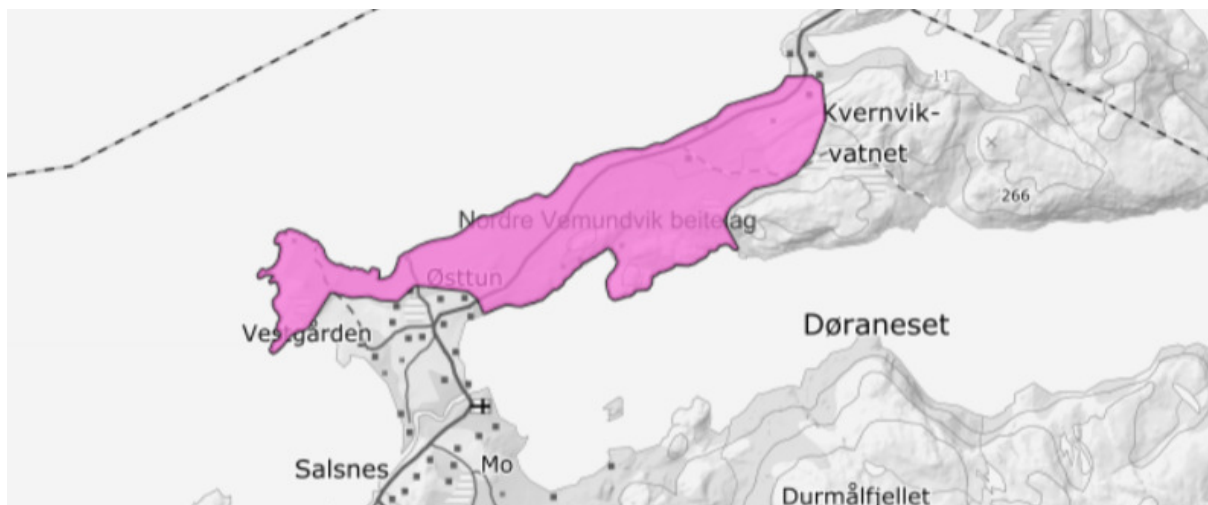
Det er ikke dyrka mark innenfor planområdet, men deler av arealet er angitt som dyrkbart (se Figur 9).

Figur 9. Dyrkbare jord, Kilden NIBIO.

Planområdet er del av beitearealet til Nordre Vemundvik beitelag. For 2018 var dette beite for 900-1000 sau og lam.

Figur 10. Nordre Vemundvik beitelag

2.7 Reindrift

Iht. tilgjengelig kartapplikasjon for reindrift (Kilden, NIBIO) ligger planområdet innenfor Åarjel-Njaarke sijte (Vestre Namdal reinbeitedistrikt). Meatelen sijte (Meidalsgruppen) har rein i dette området.

Planområdet ligger i ytterkanten av et område hvor det er registrert vinterbeite (seinvinterland). Seinvinterland er som regel områder som normalt er mest sikre mot store snømengder og nedising på midt- og seinvinteren.

Selv om vinterbeite i reindriftens arealbrukskart kun er markert rett vest for Østtun, er det naturlige vinterbeiter helt vest til sjøen (Ryneshaugen).

Figur 11. Skravert område er registrert som vinterbeite (seinvinter), Kilden NIBIO.

2.8 Havbruk

Utenfor planområdet har Emilsen Fisk AS oppdrettsanlegg for laks, ørret og regnbueørret (Ånholmen).

Det er etter det første oppstartsvarselet utført en kartlegging av risikoforhold knyttet til opprettelse av ny havn i nærheten av oppdrettsanlegget (se vedlegg).

Tema havbruk har ikke lenger særlig relevans ettersom planområdet ikke lenger er tilknyttet sjø eller sjønære områder (planområdet er 500 – 600 meter fra sjø).

Figur 12. Akvakulturlokalteter, Yggdrasil (Fiskeridirektoratet).

Figur 13. Ortofoto av oppdrettsanlegg

2.9 Vannmiljø og drikkevann

Planområdet ligger iht. kommuneplanens arealdel innenfor sikringssone H110_1 Salsvatnet (nedslagsfelt drikkevann).

Iht. VannNett er både Folda og Salsvatnet registrert med god økologisk tilstand.

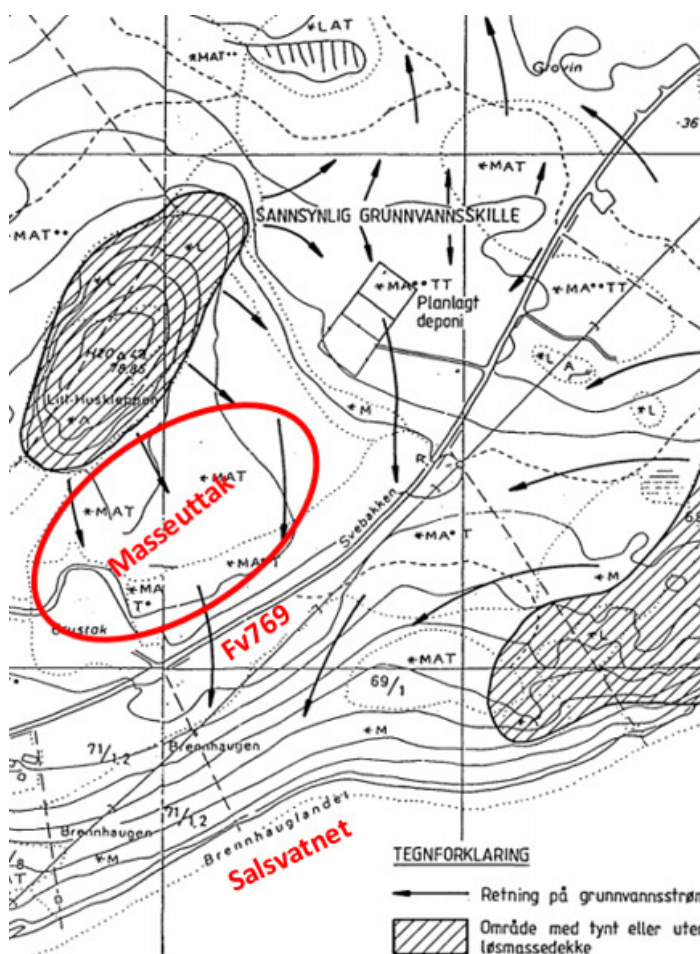

Figur 14. Vanntilstand (miljostatus.no)

Det er ingen bekkesystem innenfor planområdet.

Planområdet ligger på en åsrygg som skiller Folda fra Salsvatnet. Størsteparten av planområdet har overflateavrenning ned mot Folda, men mindre deler har avrenning mot Salsvatnet.

Det vises til NGU rapport nr. 92.273 «Egnethetsvurdering av løsavsetning ved Salsnes, Fosnes kommune med tanke på deponering av fiskeavfall». På bakgrunn av de utførte geofysiske og geologiske undersøkelser i rapporten er det vurdert at grunnvannsstrømmene går sørover mot Salsvatnet. Dette medfører at all avrenning fra det planlagte masseuttaket også vil ha avrenning mot Salsvatnet. Det at det nesten ikke finnes bekker i området indikerer at store deler av nedbøren som kommer trekkes ned i grunnen og føres med grunnvannsstrømmen.

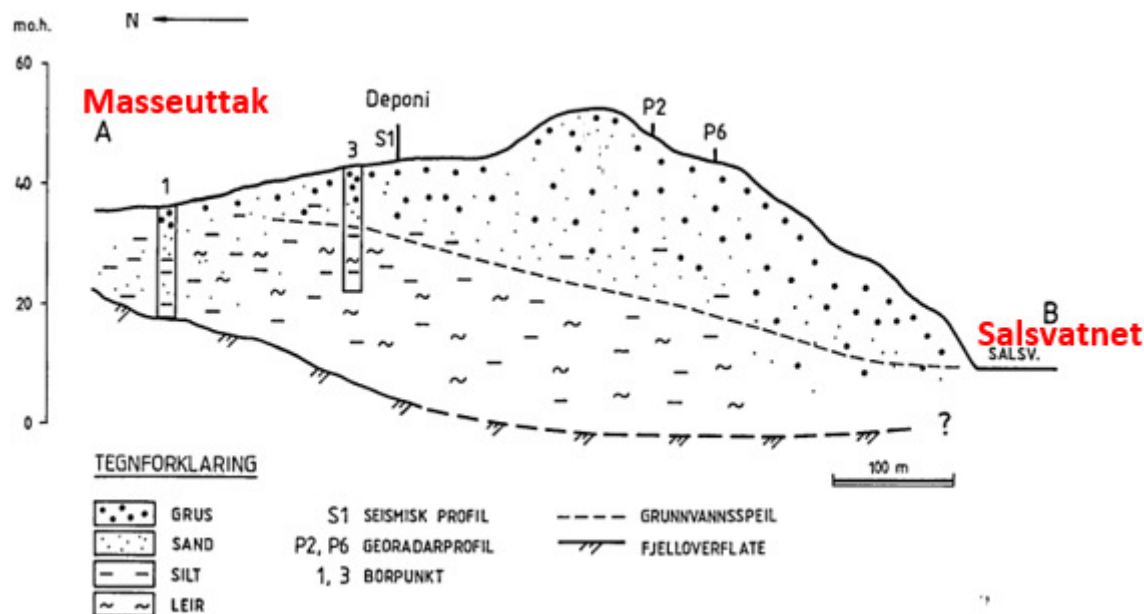

Figur 15. Sannsynlig retning på grunnvannsstrøm ut fra geofysikk, sonderborringer og peilinger av grunnvannstand. Kilde: NGU rapport 92.273

Masseuttaket er planlagt i området hvor grunnvannsstanden er nærmest overflaten. Figur 16 viser at selv om terrenget tilsier en avrenning mot nord (Folda), så går grunnvannstrømmene sannsynligvis sørover mot Salsvatnet.

Et uhell som for eksempel utslipp av diesel, hydraulikkolje mm vil kunne innebære risiko for å forurense grunnvannsreservoaret før det etter en stund vil «lekke» ut i Salsvatnet.

Figur 16. Peilinger av grunnvannstand (øverst til høyre) og profil borpunkt 1 Salsvatnet (nederst). Kilde: NGU rapport 92.273

2.10 Friluftsliv

Det er ikke registrert friluftsområder i nærheten til planområdet jfr. kartportalen naturbase fra Miljødirektoratet.

Planområdet består av eksisterende grusuttak og for øvrig granskog. Området med tilhørende nærområder blir benyttet til bærplukking og soppsanking av folk i regionen. Området inngikk tidligere som del av jaktvaldet til Salsnes Utmarkslag, hvor det er jakt på elg og rådyr. Eiendommen 271/1-2 inngår pr. i dag ikke i noe vald, og det foregår derfor ikke jakt på elg og rådyr på eiendommen.

Det er i planområdet ingen registrerte stier.

Det er lysløype utenfor planområdet, på motsatt side av fv769.

2.11 Kulturminner

Søk i kartinnsynsløsningen fra miljostatus.no viser ingen automatisk freda kulturminner innenfor planområdet.

Det er registrert ett fjerna kulturminne innenfor og ett automatisk freda kulturminne like utenfor planområdet (se Figur 17):

7173-1: Fangstgrop fra førreformatorisk tid.

Vernestatus «fjernet».

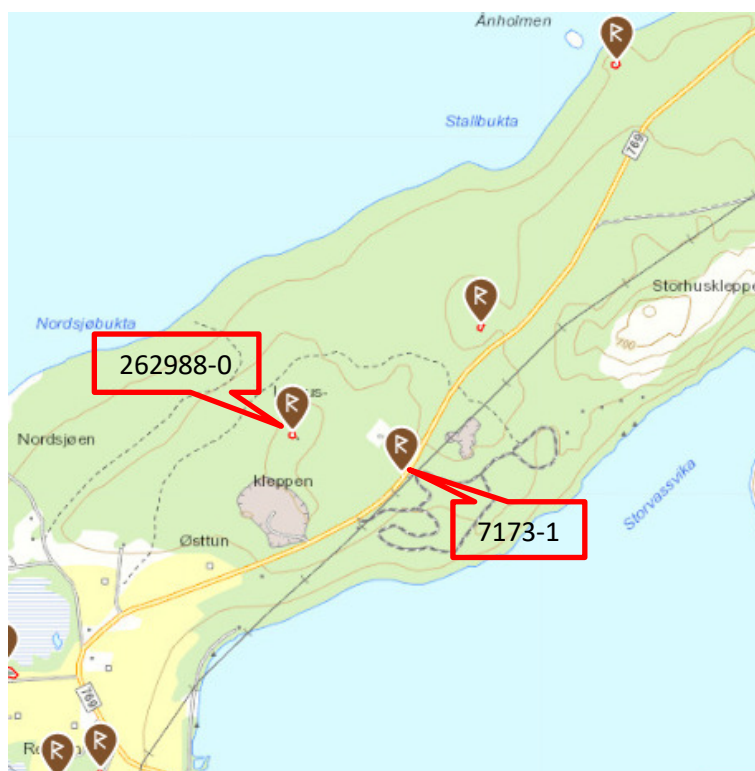
Beskrivelse: Oval fangstgrop NØ-SV-orientert. Godt synlig. Gropa har steile sider og flat bunn. Formen har trolig vært rektangulær. Mål: L 2 m, br 1 m i bunnen, L 3,5 m, br 2,5 m ved toppen, dy 1,7 m. Kulturminnet (fjernet) ligger utenfor planområdet.

262988-0: Litlhuskleppen. Gravrøys fra bronsealder – jernalder.

Vernestatus «automatisk freda».

Beskrivelse: Delvis overgrodd gravrøys på det øverste platået av Litlhuskleppen, består av mellomstore stein som er lagt opp i en haug i en liten skråning ned fra platået. Relativt fint definert, antydninger til fotgrøft rundt. Fra røysa er det god utsikt hele veien rundt.

Kulturminnet ligger utenfor planområdet (LNRF-areal).

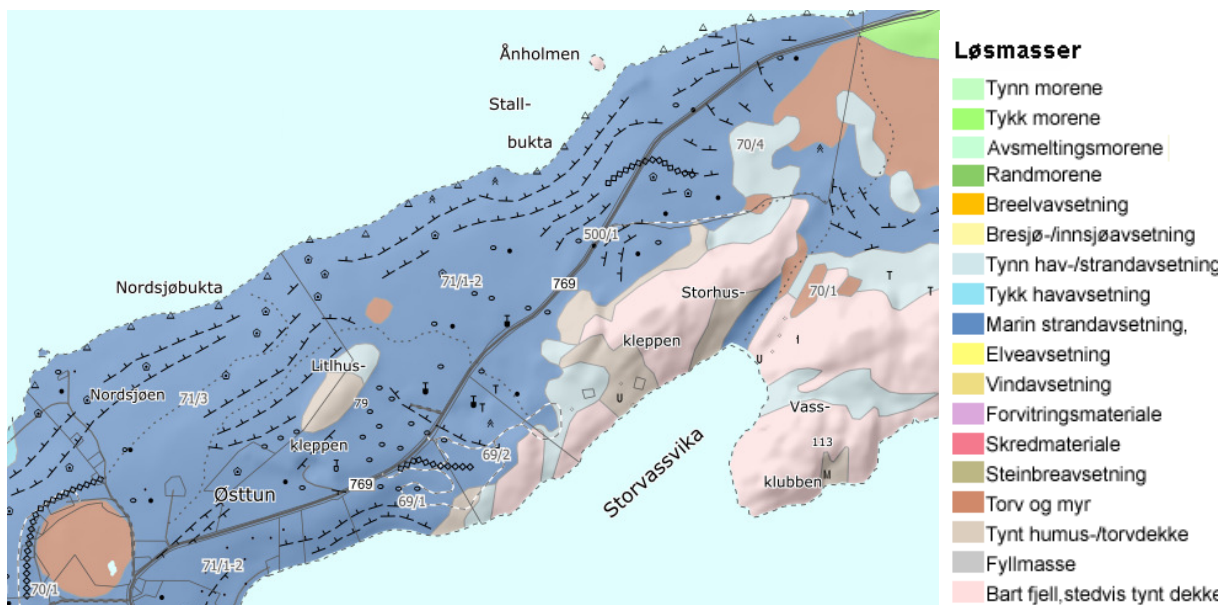

Figur 17. Kulturminner (kulturminnesok.no)

Området i nærområdet for øvrig har veldig mange kulturminner. I forbindelse med tidligere planprogram vedr. Østtun masseuttak har kulturminnemyndigheten hos Trøndelag fylkeskommune gjennomført befarings på stedet for å avdekke evt. ikke registrerte automatisk freda kulturminner, se vedlagt rapport.

2.12 Grunnforhold

Løsmassekart fra NGU indikerer at planområdet består av «marin strandavsetning, sammenhengende dekke».

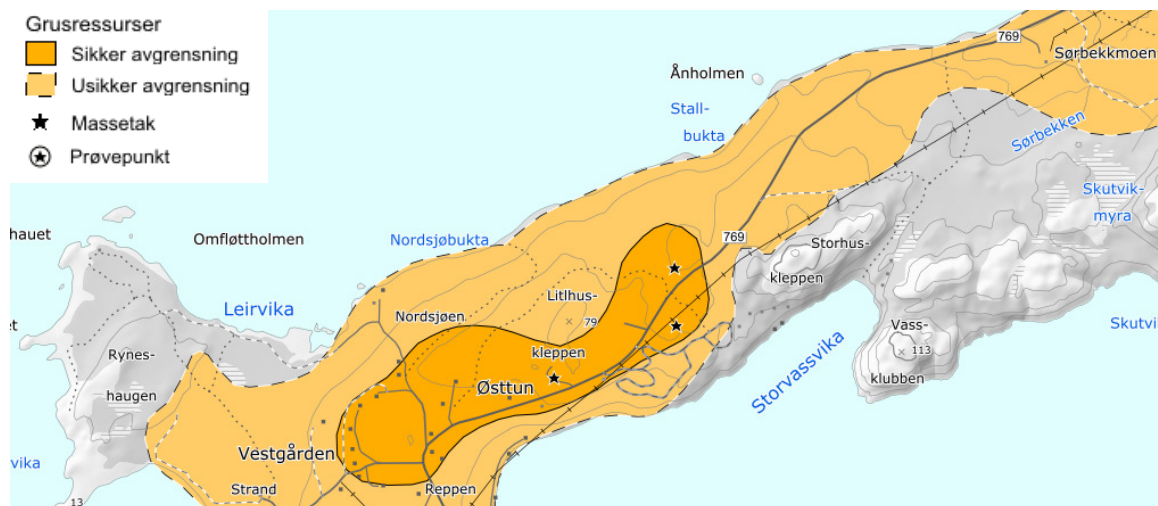

Figur 18. Løsmassekart, NGU

Det er hos NGU registrert i grusdatabasen forekomsten «Salsnes» med følgende beskrivelse:

«Stor randmoreneavsetning som demmer opp Salsvatnet. I overflata et lag med godt runda grus, stein og blokk. Under finnes en del finere materiale. Ressursene er knyttet til selve randavsetningen som består av breelv, morene og strandmateriale. Mektigheten på de sorterte massene og avgrensingen mot morene eller fjell er vanskelig å kartlegge. Det ser imidlertid ut som at mesteparten av områdene har små mektigheter. Området som har de største mektighetene med sorterte masser, og som utgjør den viktigste ressursen, ligger omkring massetak 1. Snitt i massetaket viser at mektigheten her er på minst 10 - 15 m og at dette området inneholder store volum sand og grus. Forekomsten bør undersøkes nærmere.»

«Massetak 1» er forekomsten ved eksisterende masseuttak. Forekomsten «Salsnes» er registrert med råstoffbetydning «lokal betydning».

Figur 19. Grusressurser, NGU

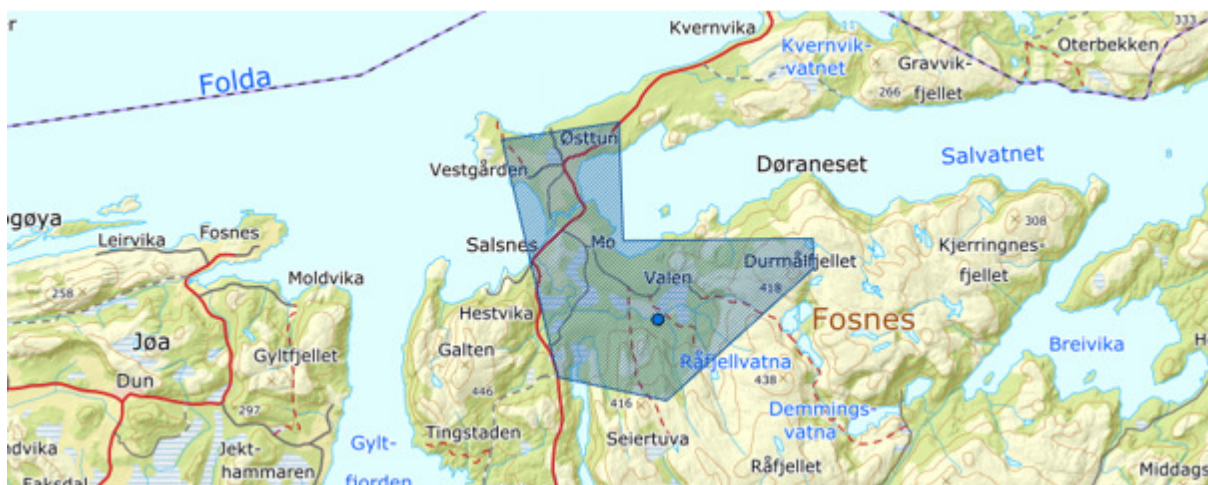
Det er registrert noen løsmassebrønner/sonderingsbrønner utenfor planområdet. De registrerte brønnene ble boret i 1991 av NGU for å kartlegge løsmasseavsetningen med tanke på deponering av fiskeavfall. Oppdragsgiver var Nord-Trøndelag fylkeskommune. Konklusjonen fra denne undersøkelsen var at «massene er ut fra korn-graderingen godt egnet til infiltrasjon, og eventuelt sigevann vil ha lang nok oppholdstid til å oppnå tilfredsstillende rensing før det når Salsvatnet.»

Figur 20. Grunnvannsborehull, NGU

Salsvatnet er demt opp av en stor og flat israndavsetning, avsatt i Yngre Dryas, som skiller Salsvatnet fra Foldafjorden i vatnets vestlige side. Israndsavsetningen er registrert som geologisk arv i innsynskart fra NGU, men er ikke vernet. Det er angitt følgende geologiske beskrivelse:

«En stor, til dels ganske flat randavsetning ligger foran Salsvatnet. Den sørøstlige del av avsetningen er tydelig asymmetrisk og er brattest på proksimalsida. Avsetningen tilhører et israndtrinn som kan følges til Durmåsfjellet 408 m o.h. der det er markerte endemorener omkring toppen. Fjellområdet øst for morenene er helt barskurt av isen. En mindre randavsetning innenfor Engesmomyra og en stor avsetning ved Sætervatnet tilhører samme israndtrinn. Morenene er høyst sannsynlig fra Yngre Dryas. Tilsammen utgjør avsetningene et interessant system av former avsatt både over og under marin grense.

Figur 21. Geologisk arv, Geosted «Salsnes», NGU

3. RAMMER OG PREMISER FOR PLANARBEIDET

3.1 Nasjonale føringer

Kommunens planlegging må forholde seg til de lover, forskrifter, bestemmelser og retningslinjer som gjelder for kommunal planlegging og virksomhet. Disse forutsettes ivaretatt under planprosessen uten at det foretas en uttømmende oppstilling her. Av de mest sentrale kan følgende nevnes:

- Nasjonale forventninger
- Rikspolitisk retningslinjer for samordnet areal og transportplanlegging
- Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging
- Naturmangfoldloven
- Kulturminneloven
- Folkehelseloven
- Den europeiske landskapskonvensjonen

3.2 Regionale føringer

- Handlingsplan for kulturminnepolitikk
- Klima og energiplan
- Landbruksmelding for Trøndelag

3.3 Lokale føringer

- Kommuneplanens arealdel vedtatt 26.03.2015.

3.3.1 Kommuneplanens arealdel

Gjeldende arealplan for hele planområdet er kommuneplanens arealdel 2015-2026, vedtatt 26.03.2015.

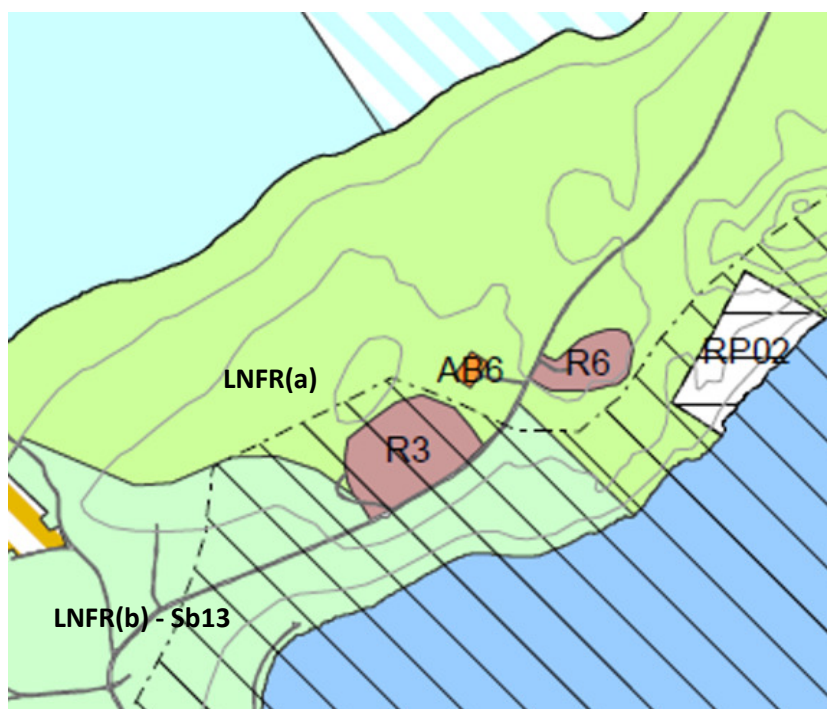
Innenfor planområdet er det regulert følgende arealformål i kommuneplanens arealdel:

Arealformål:

- LNFR-a
- LNFR-b (Sb13). Spredt boligbebyggelse
- R3: Massetak grus på eiendommen Østtun 271/1, Salsnes (ca. 59 daa)

Hensynssoner:

- H110_1 Salsvatnet: Sikringssone, nedslagsfelt drikkevann.

Figur 22. Kommuneplanens arealdel 2015-2026, vedtatt 26.03.15.

4. BESKRIVELSE AV DET PLANLAGTE TILTAKET

4.1 Planens begrensning

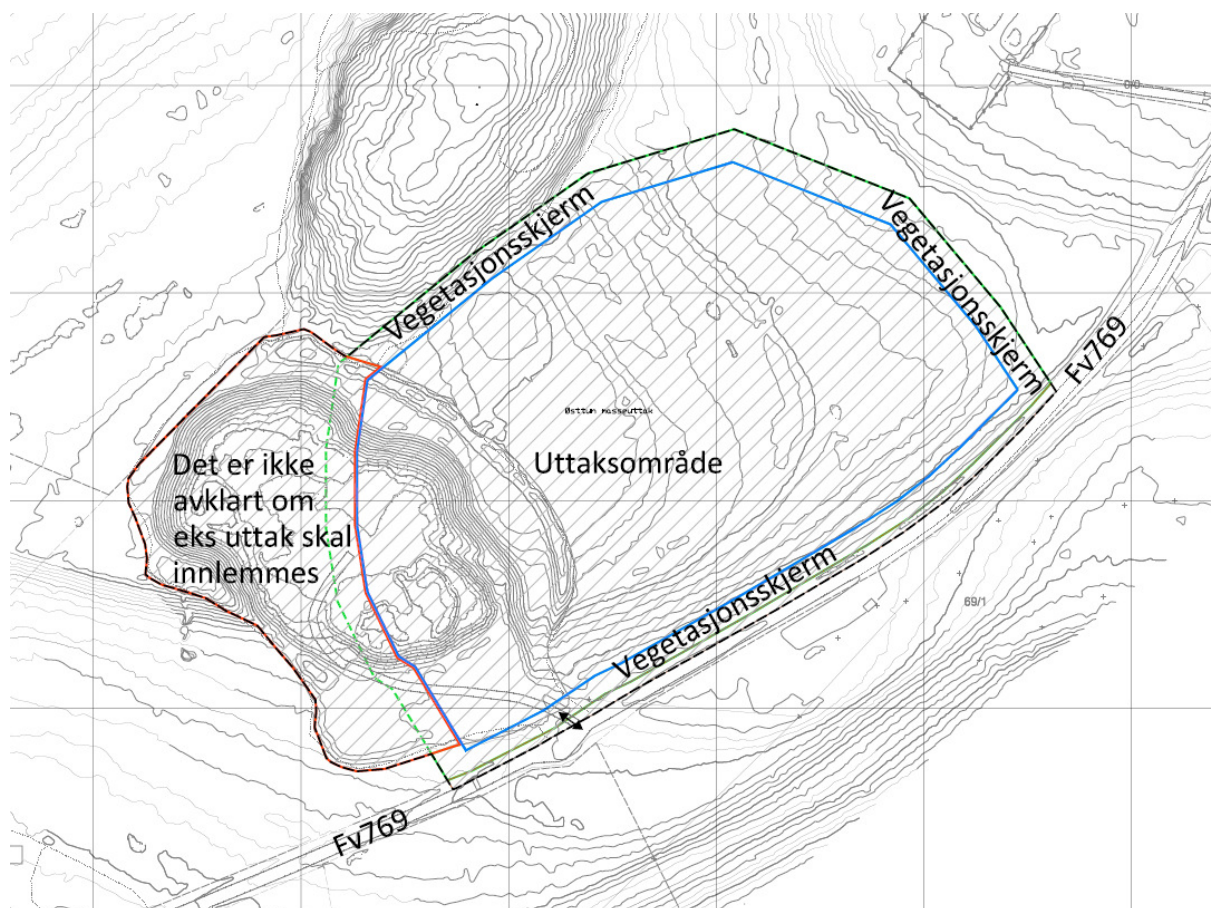
Planens begrensning er vist i Figur 23. Det er planlagt uttaksområde for grus som følger grense satt i kommuneplanens arealdel (se Figur 24).

Rundt masseuttaket er det avsatt areal for vegetasjonsskjem.

Det er planlagt å benytte samme avkjørsel fra fv769 som for dagens grusuttak.

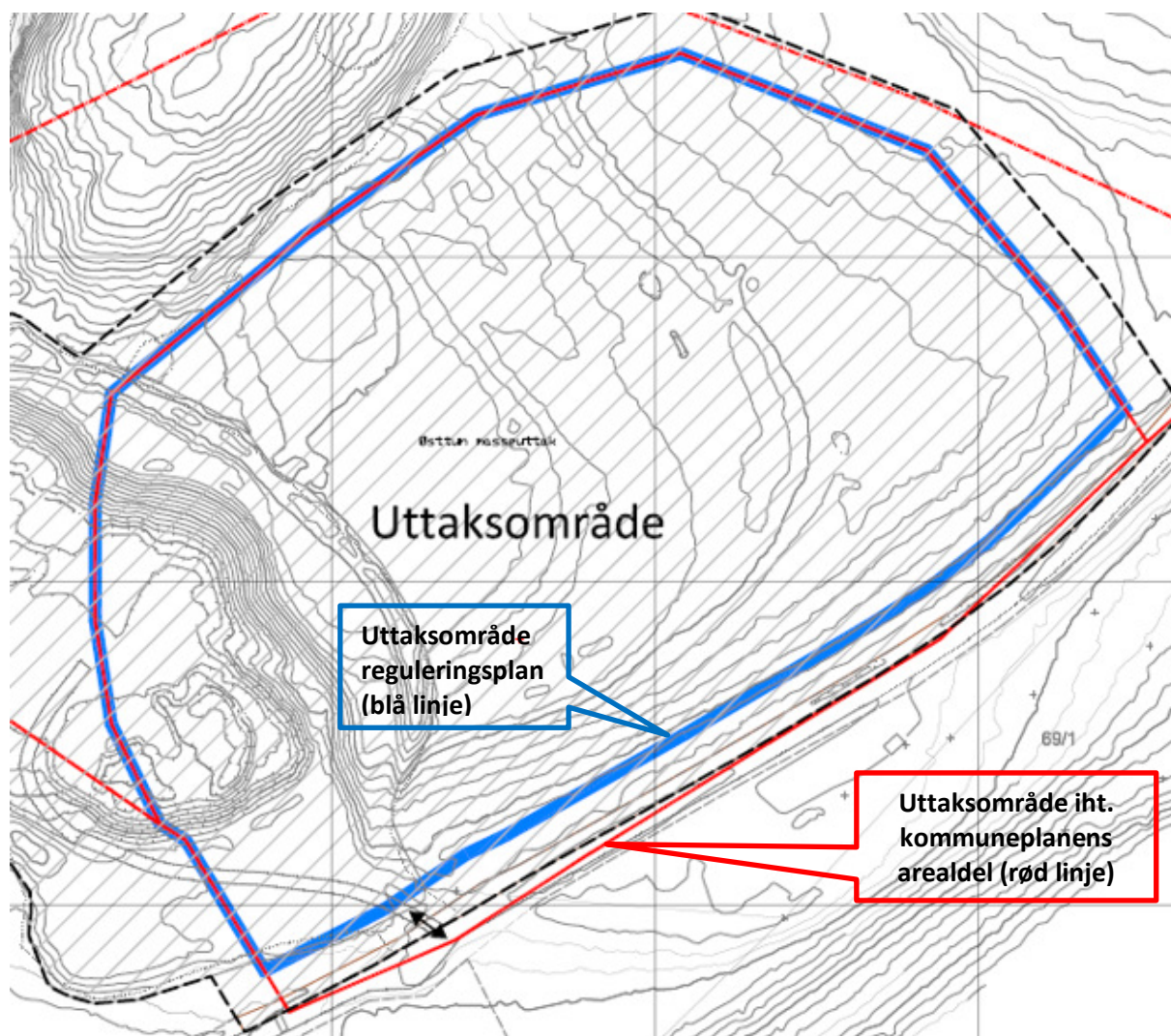
Mot fv769 er plangrense satt langs vegkant slik at en kan angi frisiktsone for avkjørsel innenfor planen. Arealet mellom vegkant fv769 og eiendomsgrense (vegeiers areal) er det naturlig at angis som annet vegformål.

Etter anbefaling fra kommunen er plangrense satt til også å omfatte eksisterende masseuttak (innenfor gnr/bnr 271/1-2) som ikke inngår i kommuneplanens arealdel formål R3. Kommunen ønsker dette for å sikre en god avslutning av dagens grusuttak. Om kommunen likevel ikke ønsker at dette arealet skal være med kan dette tas ut enten ved fastsettelse av planprogram eller ved utleggelse av planen til 1.gangs behandling.

Figur 23. Planens begrensning

Figur 24. Nytt uttaksområde (blå linje) sammenfaller med linje for uttaksområde i kommuneplanens arealdel (rød linje).

4.2 Uttak for grus

4.2.1 Omfang

Det er estimert at det i eksisterende masseuttak gjennom tiden er tatt ut ca. 200.000 m³ grus. Dette er estimert ut fra terrengformasjoner/høydekoter i området.

Det er planlagt uttak av grus i masseuttaket. Omfanget er anslått til ca. 54 daa og ca. 800.000 m³. Omfanget vil bli beregnet og angitt mer detaljert før utleggelse til 1.gangs behandling.

4.2.2 Planlagt drift og avslutningsplan

Ved søknad om konsesjon for masseuttak skal det utarbeides driftsplan som viser hvordan driften av masseuttaket er planlagt gjennomført og hvordan masseuttaket skal avsluttes.

Utkast til driftsplan vil legges ved planen til 1.gangs behandling.

4.2.3 Tilbakeføring av natur/skog

Driftsplan og reguleringsplan vil stille krav til hvordan arealet skal tilbakeføres til naturen. Bl.a. vil avdekkingsmasser bli mellomlagret og lagt ut på ferdig utnyttede flater og skråninger, slik at naturen

kan revegeteres eller alternativt det kan plantes ny granskog. En slik tilbakeføring vil både skje underveis i anlegget og etter endt uttak, og vil skjule tidligere uttaksområdet.

4.2.4 Salgsprodukter

Tiltakshaver har foretatt flere prøvegravinger inne på området og det er tatt prøver av kvaliteten på grusmassene.

Massene er planlagt å i hovedsak bli benyttet som tilslag av grus/sand i betongproduksjon. Det er antatt et volum på ca. 50 000 m³ pr. år. Med en anslått mengde på 800.000 m³ vil uttaket ha en varighet på ca. 16 år. Dette vil bli nærmere vurdert i planarbeidet.

4.2.5 Uttransport av salgsprodukter

All grusmasse vil bli uttransportert fra masseuttaket via fv769.

4.2.6 Avsetning på salgsprodukter

Det foreligger intensjonsavtale på levering av salgsprodukter til betongproduksjon.

5. PLAN OG AKTUELLE UTREDNINGSTEMA

5.1 Generelt

I dette planprogrammet er det forsøkt å fokusere på de problemstillinger og temaer som er beslutningsrelevante i forhold til å avgjøre planområdet er egnet for tiltaket, og de forhold som skal utredes nærmere før behandlingen av planforslaget. Det er skilt mellom temaer som skal konsekvensutredes og andre problemstillinger knyttet til planforslaget. Det vil bli utarbeidet egen driftsplan for uttaket parallelt med reguleringsplanarbeidet.

5.2 Aktuelle utredningstema

5.2.1 Infrastruktur og trafikk

Det tas sikte på å transportere ut grus fra grusuttaket på samme vis som for dagens situasjon, dvs. via dagens adkomst inn på fv769. Det vurderes hvilken påvirkning dette har på trafikksikkerhet langs fv769.

Temaet vil bli utredet i planbeskrivelsen.

5.2.2 Jordvern/landbruk/skogbruk

Landbruksmessige forhold og berøring av disse vil bli omhandlet gjennom planarbeidet. Påvirkning og potensialet for den dyrkbare jorda skal vurderes. Det skal også vurderes mulighet for oppdyrking av ferdig utnyttede arealer etter endt drift.

Det skal settes opp et arealregnskap hvor det går fram hvor mye skog av ulike boniteter og hogstklasser som går tapt som følge av tiltaket. Evt. krav i bestemmelsene om tilplanting skal vurderes. Adkomst til skogbruksarealer skal vurderes.

Påvirkning på beiteressurser skal vurderes i planarbeidet.

5.2.3 Reindrift.

Planens påvirkning på reindrifta skal vurderes gjennom planarbeidet, med spesiell vekt på vinterbeite og mulige avbøtende tiltak. Momenter som støy fra massetaket og evt. barriereeffekt vurderes i denne forbindelse.

5.2.4 Samfunnssikkerhet og ROS-analyse

Ved utarbeidelse av planen vil det bli utarbeidet ROS-analyse.

Geoteknisk vurdering inngår som del av ROS-analysen.

5.2.5 Støv og støy

Forurensning gjennom støv og støy er et sentralt tema ved alle masseuttak. Bl.a. skal det beregnes støy fra masseuttaket, iht. T-1442/2016. Dette vil bli vurdert som en del av planarbeidet. Retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging T-1520 skal legges til grunn for planforslaget.

5.2.6 Mineralske ressurser.

Området er i grusdatabasen registrert som en ressurs av lokal betydning. Det må sikres en optimal utnyttelse av ressursene. Informasjon knyttet til forekomstens utbredelse og sammensetning for utforming av planområdet, tilpasning til omkringliggende arealer og fysisk utforming av området etter avsluttet uttak skal framgå av reguleringsplanen.

Det skal legges ved utkast til driftsplan til 1.gangs behandling.

5.2.7 Verdiskapning og næringsutvikling

Det gjøres en vurdering av tiltakets verdiskapning og næringsutvikling både for nærområdet og for kommunen som helhet. Temaet vil bli utredet i planbeskrivelsen.

5.2.8 Kulturminner (både samiske og ikke samiske)

Det er registrert svært mange kulturminner på Salsnes, men innenfor planområdet er det ingen automatisk freda kulturminner. Det er foretatt feltregistreringer av kulturminnemyndigheten for å se om det finnes eventuelle nye, ukjente kulturminner i området. Det er ikke gjort nye funn innenfor planområdet. Temaet må vurderes i planbeskrivelsen.

5.2.9 Landskap og innsyn

Grusuttaket vil forandre landskapsbildet. Dette vil bli visualisert med å vise snitt og profiler samt perspektivillustrasjoner av planområdet. Innsyn begrenses gjennom vegetasjonsskjerm. Utforming av uttaket vil også ha betydning. Temaet vil bli konsekvensutredet.

5.2.10 Naturmangfold

Planens omfang er sterkt redusert etter første gang planprogram ble behandlet. Det avklares med Statsforvalteren om kunnskapsgrunnlaget innenfor planens begrensning er godt nok utredet gjennom tidligere gjennomført kartlegging. Rapport kan om dette er nødvendig revideres slik at denne blir mer relevant i forhold til at området nå er kraftig redusert.

Det skal vurderes innarbeidet rekkefølgebestemmelser som sier at området skal kartlegges og at evt. fremmede, skadelige organismer skal fjernes på forsvarlig vis før anleggsarbeider settes i gang. Det vurderes også krav ang. spredning av fremmede arter med tanke på evt. eksterne masser som fraktes inn i området.

5.2.11 Friluftsliv og rekreasjon

Det skal vurderes hvilken påvirkning grusuttaket har på friluftsliv og rekreasjon i området, deriblant vurderinger opp mot lysløypa på den andre siden av fv769. Temaet inngår i konsekvensutredningen.

5.2.12 Vannmiljø

Salsvassdraget er et varig verna vassdrag, og er et anadromt vassdrag. Grunnvannet i området har ifølge NGU avrenning til Salsvatnet. Ifølge rapporten «Verdier i Salsvassdraget» (NVE, Direktoratet for naturforvaltning og Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, 2010) har Salsvatnet nasjonal verneverdi. Det må beskrives hvilke effekter planen kan få for vassdraget og naturmangfoldet der.

Det er sannsynlig at hele området fra Salsnes til Kvernvikvatnet utgjør en stor grunnvannsføremkomst. Området er i VannNett definert som et særskilt beskyttet område da store grunnvannsføremkomster kan bli viktige vannressurser/ drikkevannskilder i fremtiden. Det skal vurderes om planen kan ha uheldig påvirkning på økologisk tilstand og hvordan grunnvannsføremkomstene i området kan påvirkes.

Vurderinger rundt vannmiljø skal konsekvensutredes.

Håndtering av overvann skal vurderes i planarbeidet. God overvannshåndtering er viktig både for å sikre robuste anlegg som kan håndtere forventede klimaendringer som økt nedbørintensitet og mengde.

5.2.13 Drikkevann

Planområdet ligger innenfor hensynssone for drikkevann i kommuneplanens arealdel.

Bestemmelsene til hensynssone drikkevann i arealplanen er som følger: «6a) Sone H110 skal sikre rent drikkevann. Innenfor nedbørsfeltet for drikkevannskildene tillates ikke tiltak jfr. § 20-1 som kan medføre fare for forurensning av vannkilden og som ikke har direkte tilknytning til drift / vedlikehold til drikkevannskilden (§11-8 pkt. a)»

Vesentlige spørsmål som må avklares er hvordan Salsvatnet som drikkevannskilde blir ivaretatt og om planen kan ha uheldig påvirkning på økologisk tilstand.

Det skal vurderes om planen kan innebære risiko for forurensning av drikkevannskilde og vurderes evt. avbøtende tiltak for å minimere risiko.

5.2.14 Klimatrusler og klimatilpasning

Planen skal innarbeide tiltak eller virkemidler for å redusere utslipp av klimagasser, ivareta klimatilpasning som hensyn, og tiltak for mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging, jf. Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. Tema klimagassutslipp skal konsekvensutredes.

5.3 Utredningstema som skal konsekvensutredes

5.3.1 0-alternativet

Det mest realistiske alternativet til planforslaget (utbyggingsalternativet) er at det ikke blir etablert masseuttak i området. Dette omtales som 0-alternativet.

5.3.2 Utbyggingsalternativet

Planforslaget er utbyggingsalternativet, som innebærer utvidelse av dagens grustak i samsvar med kommuneplanens arealdel.

Tema	Utredningsbehov
Naturmangfold inkl. geologisk naturmangfold	Evt. revidering av utført kartlegging i samråd med Statsforvalteren i Trøndelag.
Friluftsliv og rekreasjon	Konsekvensutredning av friluftsliv.
Vannmiljø	Konsekvensutredning av vannmiljø.
Landskap	Konsekvensutredning av landskap.
Klimagassutslipp	Konsekvensutredning av klimagassutslipp

6. ORGANISERING OG MEDVIRKNING

Forslagsstiller har utarbeidet forslag til planprogram før oppstart ble meldt. Forslag til planprogram og varsel om oppstart er kunngjort i Namdalsavisa og på kommunens hjemmeside. Aktuelle høringsparter er tilskrevet pr. brev/mail og det er gitt en høringsfrist på 6 uker.

Forslagsstiller vil ta direkte kontakt med de lokale berørte interessenter gjennom planprosessen.

Kommunen vil som ansvarlig myndighet vurdere å fastsette planprogrammet etter gjennomgang av innkomne merknader og nytt forslag av omfang.

Reguleringsplan (detaljregulering) vil bli utarbeidet på bakgrunn av fastsatt planprogram. Forslag til reguleringsplan tas opp til 1.gangs behandling i kommunen. Forslaget sendes på høring til berørte offentlige myndigheter og andre berørte parter og interessenter, samt legges ut til offentlig ettersyn i seks uker. Planforslaget med innkomne merknader tas opp til 2.gangs behandling i kommunen. Reguleringsplanen sluttbehandles og vedtas i kommunestyret.

Behov for møter med berørte parter avklares underveis i planprosessen. Før planen sendes inn til 1.gangs behandling må det vurderes om det er behov for å presentere planen i regionalt planforum.

6.1 Foreløpig framdriftsplan

	2021								2022						
	mai	juni	juli	august	september	oktober	november	desember	januar	februar	mars	april	mai	juni	juli
Kunngjøring planprogram og varslings om oppstart av planarbeid.	➔														
Høringsperiode	➔➔														
Vedtak planprogram				➔											
Utarbeidelse av reguleringsplan med beskrivelse, KU og bestemmelser.			➔➔➔➔➔												
1.gangs behandling reguleringsplan					➔										
Høringsperiode					➔➔➔➔➔										
Revidering etter høringsperiode.							➔								
2.gangs behandling av reguleringsplan								➔							
Vedtak av reg.plan (kommunestyret)									➔						

6.2 INNKOMNE MERKNADER

Følgende uttalelser (sammendrag) er kommet inn i forbindelse med offentlig ettersyn av planprogram og varsel om oppstart av reguleringsplan (forslagsstillers kommentar som underpunkt):

6.2.1 Statsforvalteren i Trøndelag, 16.06.21

Landbruk:

Vi viser til vår uttalelse til varsel om oppstart datert 23.04.2019. Siden den gang har planområdet blitt redusert og er nå mer i tråd med område avsatt til massetak i kommuneplanens arealdel. Av reguleringsplanen må det framgå hvordan uttak og tilbakeføring skal skje etappevis. Tilbakeføring til LNFR må også sikres i bestemmelsene.

Store deler av planområdet består av dyrkbar jord. Dyrkbar jord er en del av det totale ressursgrunnlaget. Fylkesmannen mener på generelt grunnlag at det er uheldig å bygge ned ressurser som har et reelt potensial for oppdyrking, det er derfor viktig å synliggjøre behovet. Konsekvensene og potensialet for den dyrkbare jorda må utredes i det videre planarbeidet. Planområdet ser ut til å grense mot fulldyrka jord i sørvest. Det er viktig at fulldyrka jord ikke berøres av tiltaket.

Med tanke på skogproduksjon og karbonbinding bør mest mulig av skogen beholdes til den er hogstmoden, slik at den ikke hogges før selve uttaket skal foregå. Vi ber om at konsekvensene for skogbruket og karbonbindingen i skog blir tatt med som en del av konsekvensutredningen, og gjerne tallfestet. Vi vil gjerne se et arealregnskap hvor det går fram hvor mye skog av ulike boniteter og hogstklasser som går tapt som følge av tiltaket. Generelt mener vi at skogarealer som tas i bruk til formål som omsøkt bør tilplantes med skog av stedegent treslag etter ferdigstilling, og at dette bør sikres gjennom bestemmelsene. Videre må adkomst til tilgrensende skogområder sikres. Planområdet berører vernskog. Fylkesmannen som landbruksmyndighet henstiller om at skogsvegetasjonen får stå mest mulig urørt.

Ifølge NIBIOs kartdatabase Kilden ligger planområdet innenfor Nordre Vemundvik beitelags grenser. Konsekvensene for beiteressursene må utredes og framkomme av planen.

Kommentar fra planlegger:

Driftsplan vil legges ved planbeskrivelsen og vil beskrive etappevis uttak og tilbakeføring. Forhold vedr. dyrka mark, dyrkbar mark, skog og beitearealer vil bli ivaretatt og vurdert som angitt i planprogrammet.

Reindrift:

Ingen merknader

Klima og miljø

Støv og støy:

Ifølge planprogrammet skal det beregnes støy fra masseuttaket. Dette vil bli vurdert som en del av planarbeidet. Retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging T-1520 skal legges til grunn for planforslaget. Vi minner om at det skal gå fram av planbeskrivelsen hvordan støyrisiko er vurdert, jf. Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016). Temaet må inngå i konsekvensutredningen.

Kommentar fra planlegger:

Det vil bli utført støyberegning som angitt i planprogrammet.

Arter og naturtyper:

I forbindelse med tidligere oppstart av planarbeid er det gjennomført en del kartlegging i planområdet, men en del gjenstår.

Området ligger mellom Salsvatnet og Folda. I dette området er det tidligere gjort funn av rødlistede lavarter, og dette er et regnskogsområde med høy luftfuktighet på marin strandavsetning. Selv om det er en del granplantasjer i området, ligger forholdene for øvrig til rette for at det kan finnes rødlistede lavarter i området. Det må kartlegges med tanke på rødlistede plante-, dyre- og fuglearter. Det er i Artskart registrert en observasjon av sandsvale (nært truet (NT) på rødlista) i Salsnesområdet. Det må undersøkes om arten fortsatt finnes i området. Avsluttede grustak er et egnet reirområde for sandsvale, og det må tas hensyn til dette ved utarbeiding av driftsplan og reguleringsplan som vil stille krav til hvordan arealet skal tilbakeføres til naturen.

Det må altså undersøkes hvilket naturmangfold som kan påvirkes av tiltaket, og effekten av påvirkningen må vurderes, jf. naturmangfoldloven (NML) § 7. Se *Veileder til naturmangfoldloven kapittel II* (T- 1554). Temaet må inngå i konsekvensutredningen.

Kommentar fra planlegger:

Det skal i tråd med planprogrammet undersøkes hvilket naturmangfold som kan påvirkes av tiltaket, og det skal undersøkes om sandsvale fortsatt finnes i området.

Geologisk naturmangfold:

Grusforekomsten i området er en stor, til dels ganske flat randavsetning foran Salsvatnet. Avsetningen tilhører et israndtrinn som kan følges til Durmålsfjellet 408 m o.h. der det er markerte endemorener omkring toppen. Andre randavsetning i området tilhører samme israndtrinn. Morenene er høyst sannsynlig fra Yngre Dryas. Til sammen utgjør avsetningene et interessant system av former avsatt både over og under marin grense.

Denne grusforekomsten er registrert som en forekomst av geologisk naturmangfold med regional betydning. Her har det allerede foregått grusuttak. Når utvinningsaktiviteten opphører og uttaket skal avsluttes, kan området ha en restverdi for geologisk mangfold, for eksempel kan snitt i grustaket vise hvordan avsetningen er bygget opp. Det er viktig at kommunen i slike tilfeller sikrer at tiltaket avsluttes på en måte som ivaretar disse verdiene etter endt uttak. Geologisk mangfold inngår i naturmangfoldlovens definisjon av naturmangfold, sammen med biologisk mangfold og landskapsmessig mangfold. Ifølge naturmangfoldloven er det et mål å ta vare på det geologiske mangfoldet i Norge. Denne israndavsetningen har regional verneverdi. Statsforvalteren er skeptisk til å gjøre nye, store inngrep i denne forekomsten. Temaet må inngå i konsekvensutredningen.

Kommentar fra planlegger:

Planprogram er oppdatert med krav om konsekvensutredning av geologisk naturmangfold.

Vassdrag:

Salsvassdraget er et varig verna vassdrag, og er et anadromt vassdrag. Grunnvannet i området har ifølge NGU avrenning til Salsvatnet. Ifølge rapporten «Verdier i Salsvassdraget» (NVE, Direktoratet for naturforvaltning og Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, 2010) har Salsvatnet nasjonal verneverdi. I henhold til planprogrammet skal det vurderes om planen kan ha uheldig påvirkning på økologisk tilstand og hvordan grunnvannsforekomstene i området kan påvirkes. Som det blir belyst i planprogrammet er det sannsynlig at hele området fra Salsnes til Kvernvikvatnet utgjør en stor grunnvannsforekomst. Området er i VannNett definert som et særskilt beskyttet område da store grunnvannsforekomster kan bli viktige vannressurser/ drikkevannskilder i fremtiden. Vurderinger

rundt vannmiljø skal i henhold til planprogrammet foretas gjennom planarbeidet. Dette er ikke tilstrekkelig, og temaet må inngå i konsekvensutredningen.

Kommentar fra planlegger:

Planprogram er oppdatert med krav om konsekvensutredning rundt vannmiljø.

Friluftsliv:

Planprogrammet legger opp til at det skal vurderes hvilken påvirkning grusuttaket har på friluftsliv og rekreasjon i området, deriblant vurderinger opp mot lysløypa på den andre siden av fv769. Det er positivt, spesielt med tanke på at tidligere Fosnes kommune ikke har kartlagt friluftslivsområder i kommunen. Temaet må inngå i konsekvensutredningen.

Kommentar fra planlegger:

Planprogram er oppdatert med krav om konsekvensutredning av friluftsliv.

Landskap:

Det er positivt at planprogrammet anfører at det skal visualiseres hvordan grusuttaket vil forandre landskapsbildet. Dette vil bli visualisert med å vise snitt og profiler samt perspektivillustrasjoner av planområdet. Temaet vil i henhold til planprogrammet bli utredet i planbeskrivelsen. Dette er ikke tilstrekkelig, og temaet må inngå i konsekvensutredningen.

Kommentar fra planlegger:

Planprogram er oppdatert med krav om konsekvensutredning av landskap.

Fremmede arter:

Ifølge planbeskrivelsen skal det vurderes innarbeidet rekkefølgebestemmelser som sier at området skal kartlegges og at eventuelle fremmede, skadelige organismer skal fjernes på forsvarlig vis før anleggsarbeidet settes i gang. Det skal også vurderes å stille krav angående spredning av fremmede arter med tanke på eventuelle eksterne masser som fraktes inn i området. Det er positivt. Vi minner om at noen av de fremmede, skadelige artene er på lista over arter det ikke er lov å spre ut ifra nåværende voksested, jf. Forskrift om fremmede organismer § 9.

Klima og klimatilpasning:

Det er positivt at planprogrammet legger opp til at Planen skal innarbeide tiltak eller virkemidler for å redusere utslipp av klimagasser, ivareta klimatilpasning som hensyn, og tiltak for mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging, jf. Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. Temaet må inngå i konsekvensutredningen.

Kommentar fra planlegger:

Planprogram er oppdatert med krav om konsekvensutredning av klimagassutslipp.

Overvann:

Håndtering av overvann skal i henhold til planprogrammet vurderes i planarbeidet. God overvannshåndtering er viktig både for å sikre robuste anlegg som kan håndtere forventede klimaendringer som økt nedbørintensitet og mengde. Det må sikres at ikke overvann fra massetaket forurenser Salsvassdraget. Temaet må inngå i konsekvensutredningen.

Kommentar fra planlegger:

Planprogram er oppdatert med krav om konsekvensutredning av overvann (vannmiljø).

Helse og omsorg og Barn og unge:

Planprogrammet er utydelig på skillet mellom hvilke temaer som skal konsekvensutredes og hvilke som kun vurderes som del av planbeskrivelsen. For folkehelseområdet er planprogrammet likevel dekkende. Selv om uttak av grus gir mindre støy enn ved bearbeiding av fjell, er støy relevant som utredningstema. Det kan også forventes økt trafikk på fylkesveien, noe som kan gi økt støynivå for de som bor langs veien. Forventet endring i ÅDT og trafikkstøy med derfor beskrives. Planprogrammet viser til T-1520 som er retningslinjen for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging. I tillegg er støyretningslinjen T 1442/2016 relevant, men den er ikke eksplisitt nevnt. For både støy og støv må forventet forurensningssituasjon beskrives. Hvis det er nødvendig med avbøtende tiltak må forventet effekt av disse beskrives, og de må sikres gjennom planens juridisk bindende dokumenter.

Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen legger vekt på medvirkning og at arealer som er avsatt til/har vært i bruk av barn skal erstattes. Da må dagens bruk av arealene være godt kjent, og bruken må beskrives i planbeskrivelsen. Hvis det er usikkert om barn benytter området i dag, kan metoden barnetråkk være aktuell. Hvis det er kjent eller åpenbart at barn og unge ikke bruker området i dag bør dette beskrives og begrunnes. Trygg skolevei og mulighet for i størst mulig grad å bruke sykkel og gange som transportform er viktig for både folkehelse og barn og unges interesser. Trafikksikkerhet bør vurderes for alle veistrekninger som får økt ÅDT grunnet trafikk til og fra planområdet.

Kommentar fra planlegger:

Planprogram er oppdatert med henvisning til T1442/2016.

Trafikksikkerhet skal vurderes, iht. planprogram.

Samfunnssikkerhet:

Det må gjennomføres en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) som er i tråd med plan- og bygningsloven § 4-3. Statsforvalteren påpeker at kommunen som planmyndighet er ansvarlig for ROS-analysen. Det er viktig at kommunen er bevisst sitt ansvar for å kvalitetssikre og godkjenne analysen (jf. sivilbeskyttelsesloven § 14 2.ledd, forskrift om kommunal beredskapsplikt § 3, og plan og bygningsloven § 4-3).

Kommentar fra planlegger:

Det er i planprogrammet stilt krav om ROS-analyse.

6.2.2 Trøndelag fylkeskommune, 17.06.21 Overordna plan

Hele planområdet er i kommuneplanens arealdel 2015-2026 avsatt til masseuttak for grus, samt sikringssone for nedslagsfelt drikkevann. Ved tidligere versjoner av oppstart av planarbeid var et mindre steinbrudd, internvei og utskipingskai også en del av planen. Nå er disse elementene tatt ut og forslag til planavgrensning som foreligger er i tråd med arealformål i overordnet plan.

Overordnede føringer

Masseuttak kan påvirke natur og landskap slik at området framstår som et landskapsmessig sår eller svært synlig fra sjø eller land. Det er viktig at en ved uttak av masser og tilhørende anlegg tar hensyn til lokale landskapsformer slik at det visuelle ivaretas på en best mulig måte. Vurdering og synliggjøring av landskapsvirkning er et sentralt utredningstema. I utredningsprogrammet er det beskrevet at det skal utarbeides snitt, profiler og perspektivillustrasjoner av planområdet. Slike illustrasjoner vil gi en god synliggjøring av tiltaket. I teksten i punkt 5.2.9 anbefales det tatt inn at disse illustrasjonene skal vises for alle utbyggingsfaser. Det er svært viktig at planen sikrer

tilstrekkelig bredde på vegetasjonsbelter som skjerming av innsyn. Plan for avslutning av grustakets ulike utbyggingsfaser må foreligge som en del av planmaterialet.

Kommentar fra planlegger:

Plan for avslutning av grusuttakets ulike utbyggingsfaser vil foreligge som en del av planmaterialet.

Samferdsel

Det vises til vår tidligere uttalelse ifm. oppstart av planen. Vi forutsetter at masseuttaket betjenes av kun én avkjøring til fv769 jfr. brev fra Trønderplan datert 04.05.21 og slik skisse for planbegrensningen i planprogrammet viser. Sikt trekant bør vises på plankart, noe som er tatt inn i utredningsprogrammet. Krav til fri sikt er 6x126m.

Kommentar fra planlegger:

Innspill vil bli ivaretatt i planprosessen.

Ytre miljø

Omsøkt masseuttak ligger ved Salsvatnet i nedbørsfeltet Salsvatnvassdraget. Vassdraget er varig vernet samt at Salsvatnet er drikkevannskilde. Basert på nedbørskartet (REGINE) er deler av planområdet i nedbørsfeltet til Oppløyvassdraget. Begge vassdragene renner ut i Foldafjorden.

Både Salsvatnet og Foldafjorden oppnår i dag fastsatt miljømål i regional vannforvaltningsplan. Det er midlertid usikkert om fastsatt miljøtilstand kan gjelde for vassdraget siden presisjonsgraden er lav, jfr. Vann-Nett. Videre er Mo(s)elva registrert med svært dårlig tilstand på kvalitetsnorm for laks. Dette blir støttet opp av Miljødirektoratets register for laks som viser svært dårlig tilstand for genetisk integritet samt gytebestand for Salsvassdraget. Den dårlige tilstanden på laksebestanden skyldes rømt oppdrettslaks samt lakselus. Det er imidlertid god vannovervåkning av Salsvatnet som viser at den kjemiske tilstanden til vassdraget er god.

I planprogrammet er vannmiljø listet opp som et av temaene som skal utredes. Fylkeskommunen er enig i nevnte momenter, særlig hvordan tiltaket kan påvirke grunnvannsforekomsten samt drikkevannskilden. Når det gjelder hensynet til drikkevannskilden viser vi til Mattilsynet som sektormyndighet. Det er i planavgrensningen foreslått å sette opp en vegetasjonsskjerm rundt masseuttaket. Fylkeskommunen støtter dette, men kan ikke se at det er foreslått bredde på vegetasjonsskjermen. Med hensyn til vassdraget bør vegetasjonsskjermen være minimum 10 meter. Vi forutsetter at vannområdekoordinator for vassdraget blir involvert i videre planprosess.

Kommentar fra planlegger:

Vegetasjonsskjerm vil sikres i planen slik at en minst har ti meters bredde. Det må sørges for i planarbeidet at vannområdekoordinator blir involvert i videre planprosess.

Kulturminner i eldre tid

Fylkeskommunen har gjennomført arkeologisk registrering av planområdet i forbindelse med tidligere planprosess. Det ble ikke påvist automatiske freda eller andre verneverdige kulturminner som dette nåværende planforslaget vil komme i konflikt med.

Vi minner imidlertid om aktsomhetsplikten etter § 8 i kulturminneloven. Dersom man i løpet av arbeidets gang oppdager noe som kan være et automatisk freda kulturminne (f.eks. gjenstander, ansamlinger av sot/kull eller stein), skal arbeidet stanses og fylkeskommunen varsles. Vi foreslår følgende tekst i bestemmelsene:

«Dersom man i løpet av bygge- og anleggsarbeid i marka oppdager gjenstander eller andre spor som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes fylkeskommunen og/eller Sametinget omgående, jf. Lov 9.juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml) § 8 annet ledd. Kulturminnemyndighetene forutsetter at dette pålegget videreformidles til dem som skal utføre selve arbeidet.»

Kommentar fra planlegger:

Aktsomhetsplikten skal gå fram av bestemmelsene. Ordlyd vil bli i tråd med anbefalinger fra kulturminnemyndighetene.

Kulturminner nyere tid

Vi kan ikke se at planforslaget kommer i konflikt med nyere tids kulturminner, kulturminner fra etter 1537, av vesentlig regional eller nasjonal interesse. Vi har derfor ingen innvendinger til tiltaket.

6.2.3 Sametinget, 10.05.21

Sametinget ser det som lite sannsynlig at det finnes ukjente automatisk freda, samiske kulturminner i tiltaksområdet. Vi har derfor ingen spesielle kulturminnefaglige innvendinger til planforslaget.

Vi minner om den generelle aktsomhetsplikten. Denne bør nevnes i reguleringsbestemmelsene. Vi foreslår følgende tekst: Kulturminner og aktsomhetsplikten. *Om noen under arbeid skulle mistenke funn av kulturminner, må en umiddelbart stanse arbeidet og gi beskjed til Sametinget og fylkeskommunen. Pålegget beskrives i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 8 annet ledd. Dette må videreformidles til alle som skal delta i gjennomføring av tiltaket.*

Kommentar fra planlegger:

Aktsomhetsplikten skal gå fram av bestemmelsene. Ordlyd vil bli i tråd med anbefalinger fra kulturminnemyndighetene.

6.2.4 NTNU Vitenskapsmuseet 08.06.21

Vi uttalte oss i brev av 26.10.2020 (Vår ef: 2020/30320) til daværende oppstart av planarbeid for Østtun masseuttak. Vi krevde da behov for marinarkeologiske undersøkelser av det omsøkte utskipingsarealet ved Ånholmen. Nå foreligger planen i en revidert utgave, hvor utskipingskai og havneområde er tatt ut av planen.

Planforslaget inneholder nå ingen forslag til regulering av sjøareal eller inngrep i sjø. Vi har dermed ingen anmerkninger til tiltaket slik det foreligger, da den ikke medfører fare for konflikt med kulturminner under vann. Befaringskravet som ble fremsatt ifm forrige oppstartsunde (jf. vårt brev av 26.10.2020), bortfaller naturligvis.

6.2.5 NVE, 08.06.21

Planforslaget ligger under marin grense og området på land består ifølge NGUs løsmassekart (jf. NVE Atlas) av marine strandavsetninger. Området omfattes av aktsomhetsområde mulighet for sammenhengende marin leire.

Det er positivt at kommunen jf. referat fra oppstartsmøtet har stilt krav om geoteknisk vurdering til offentlig ettersyn. NVE forutsettes at det utføres nødvendige geotekniske vurderinger av en slik kvalitet at det oppfyller kravene til sikkerhet i plan- og bygningsloven § 28-1 og TEK17 kap. 7. Det vises til prosedyren i «NVEs veileder for kvikkleire 1/2019» side 22. NVE har ingen ytterligere innspill til planforslaget.

6.2.6 Statens vegvesen, 31.05.21

Planområdet ligger inntil fv. 769 Kvernvikvegen, og eksisterende avkjørsel tenkes benyttet som eneste atkomst. Fylkesvegen har i «vegstrategi Trøndelag» status som lokal hovedveg, C-veg. Veggen har generell fartsgrense og trafikkmengden er 350 biler/døgn (2019).

Som statlig sektormyndighet for vegtransport har Statens vegvesen et selvstendig ansvar for at alle aktører bidrar til å oppfylle nullvisjonen og nasjonale målsettinger om trafiksikkerhet og framkommelighet på alle typer veger - for alle trafikantgrupper. Statens vegvesen har derfor følgende kommentarer til varsel om planarbeid:

Så lenge det i store trekk planlegges i tråd med kommuneplans arealdel, har vi ingen vesentlige innvendinger til at det igangsettes et reguleringsplanarbeid her. Det er imidlertid forhold som bør belyses og avklares gjennom planarbeidet for at konsekvensene av tiltaket blir akseptable for Statens vegvesens myndighetsområde, jf. våre tidligere vurderinger:

Trafiksikkerhet:

Det er svært viktig at det legges opp til kun én trafiksikker atkomst til planområdet. Kravet til fri sikt vil være 6 x 105 meter. Sikttrekanten bør tegnes inn i plankartet og omfattes av hensynssone i planens bestemmelser. Atkomsten må reguleres i tråd med vegnormalene og bør konstrueres som et kryss, gitt den store andelen tunge kjøretøy som skal benytte denne.

Vegbilder viser at det kan bli utfordrende å oppnå tilstrekkelig sikt i planlagt avkjørsel og at det kan være nødvendig med en justering, slik at utkjørende kjøretøy får en oppstilling mer vinkelrett på fylkesvegen. Dersom krav til fri sikt er vanskelig å oppnå, må atkomsten vurderes flyttet slik at akseptabel sikt kan dokumenteres.

Planprogrammet sier heller ikke noe om byggegrense for den del av planområdet som grenser til fv. 769. Dette bør inkluderes i planforslaget. Vi ønsker at det i utarbeidelsen av driftsplan for massetaket, fastslås rutiner for rydding av sikttrekanten for sikthindrende vegetasjon, snø, mv. Varig opprettholdelse av fri sikt i atkomsten er meget viktig. På denne strekningen av fv. 769 kan fartsnivået være høyt, da kryssområdet inngår på strekning med ferje fra Lund til Hofles og Geisnes. Likeledes bør driftsplanen inneholde rutiner for rydding av spill (grus mv.) på fv. 769 som følge av transport til og fra massetaket. Et nyttig tiltak kan være asfaltering av del av adkomstvegen nærmest fylkesvegen.

Når det gjelder vegforhold for øvrig, viser vi til egen uttalelse fra Trøndelag fylkeskommune.

Statens vegvesen gjør også oppmerksom på at dette er en veiledende uttalelse basert på de opplysningene som framkommer av oppstartsvarselet. Vi vil komme tilbake med en endelig uttalelse når planen sendes på høring.

Kommentar fra planlegger:

Innspill til byggegrense, frisisiktsone og renhold vil bli innarbeidet i planforslaget.

6.2.7 Direktoratet for mineralforvaltning, 15.06.21

Det opplyses at driftsplanen til uttaket skal ligge ved planforslaget, blant annet med omtale av de mineralske ressursene, til førstegangsbehandling av planen. Informasjon knyttet til forekomstens utbredelse og sammensetning for utforming av planområdet, tilpasning til omkringliggende arealer og fysisk utforming av området etter avsluttet uttak bør framgå av reguleringsplanen. Det er ikke tilstrekkelig at vises til forslag til driftsplan som vedlegges høringen av reguleringsplanen. Driftsplanen følger søknad om driftskonsesjon som behandles i konsesjonsprosessen.

Planavgrensningen viser at det er lagt inn vegetasjonsskjerm rundt uttaksområdet og at det ikke er avklart om eksisterende uttak skal innlemmes. DMF anbefaler å inkludere eksisterende uttak for å sikre en fullstendig utnyttelse av ressursene og en helhetlig avslutning av tiltaket som inkluderer istandsetting og evt. terrengtilpasning av områder. Det bør i tillegg vurderes hvor det skal oppføres sikringstiltak, både under drift og etter endt uttak.

Kommentar fra planlegger:

Planprogram er oppdatert med krav om informasjon knyttet til forekomstens utbredelse og sammensetning for utforming av planområdet, tilpasning til omkringliggende arealer og fysisk utforming av området etter avsluttet uttak.

Forslagsstiller ønsker å innlemme eksisterende uttak i tråd med anbefalinger fra Direktoratet for mineralforvaltning, dette avklares i samråd med kommunen.

Sikringstiltak vil bli vurdert gjennom forslag til driftsplan som skal legges ved reguleringsplanen.

6.2.8 Nord-Trøndelag reinbeitedistrikt, 18.06.21

Det vises til høring av oppstartsvarsel og planprogram for «Østtun masseuttak» i Namsos kommune. Årjel Njaarke sijte (Vestre Namdal reinbeitedistrikt) har uttalt seg tidligere til «Østtun masseuttak»; 21.3.19 og 9.11.20.

Ved foregående høringer har planområdet gått vesentlig utover det som har vært avsatt til formålet i kommuneplanens arealdel. Gjeldende forslag er mer eller mindre i tråd med kommuneplanens arealdel.

I planprogrammet er reindriften kort beskrevet i pkt. 2.7 og vurderinger som skal gjøres er beskrevet i pkt 5.2.3. Utreder opplyser om at forholdet til vinterbeite skal vurderes, samt mulige avbøtende tiltak. Støy og barriereeffekt skal spesielt vurderes.

Spesielt relevant i denne sammenhengen er tilpasninger/stans i driften dersom samling og flytting foregår i nærområdet til masseuttaket. Det bes om at dette vurderes inntatt i reguleringsbestemmelsene.

Plankonsulenten har ellers ingen merknader til planprogrammet. Det vises også til tidligere uttalelser som beskrevet ovenfor.

Kommentar fra planlegger:

Innspill til tilpasninger/stans i driften dersom samling og flytting foregår i nærområdet til masseuttaket vil vurderes inntatt i planbestemmelsene.

6.2.9 Naturvernforbundet, 18.06.21

Naturvernforbundet i Trøndelag har fulgt denne saken i mange år nå. Vi leverte høringsuttalelse til planprogrammet 6.11.2020 og ser at noen av anmerkningene vi da hadde til prosjektet er tatt ut. At man nå har tatt ut utskipningshavnen ved Ånholmen fra prosjektet er selvsagt svært gledelig, men vi mener fortsatt at utvidelsen av masseuttaket vil ha alt for store negative konsekvenser for natur og miljø til at vi kan godta det.

Det er også viktig å ta hensyn til den store motstanden til prosjektet, både lokalt og regionalt. Dette er et unikt naturområde som vil få skader av uopprettelige karakter ved dette planlagte inngrepet. For de som ikke har vært i området så kan man karakterisere området som en naturperle.

Vi vil på det sterkeste fraråde at dette prosjektet blir gjennomført, selv om det har blitt redusert fra sin opprinnelige form.

Namsos kommune har fortsatt ikke kartlagt sine naturverdier og mangler et såkalt økologisk grunnkart. Økologiske grunnkart er viktige når kommuner avsetter arealer til ulike formål. En viktig kvalitet ved dem er at de ikke er knyttet opp til ett bestemt utbyggingsprosjekt og entreprenør, slik som for planområdet Østtun. Her har prosjektutvikler i klassisk stil bestilt en rapport over biologiske mangfold som er mildt sagt mangelfull. Det er selskapet Natur og samfunn som har utført kartleggingen og skrevet rapporten. Selskapet har uforståelig nok funnet at verdiene for tema naturmangfold i området er «små». Denne type kartlegginger er av tunge fagmiljøer blitt sterkt kritisert og det er ventet at myndighetene vil sette strengere krav og føre tilsyn med slike konsultentselskaper i fremtiden. Det eksisterende masseuttaket i området har allerede skapt store sår i et sårbart og unikt kystmiljø.

Utrederne baserer sin biologiske kartlegging i området på 1 dag i felt. Dette var 15 august på en tid av året da dyre – og fuglelivet er svært lite merkbart. Området er dominert av naturtypen blåbæreskog og kartleggerne legger vekt på at dette er «granplantasjer» uten særlig verdi. Det finnes også vesentlig innslag av åpen bærlyngskog med furutrær som er godt over 100 år i området. Dette mener kartleggerne også er av liten verdi ettersom trærne er under 200 år.

Masseuttak er et svært alvorlig naturinngrep der det opprinnelige naturmiljøet aldri kan føres tilbake til sin opprinnelige stand. Det er et veldig stort anlegg som her planlegges på 54 daa og ca. 800.000 m³. Massene som skal tas ut tilsvarer at 30 lastebillaster skal kjøres ut av området hver eneste dag gjennom hele året i 16 år. Når stein fraktes fra uttakssted til brukssted brukes tunge lastebiler som belaster veinettet, og slipper ut store mengder klimagasser. Det er svært smale veier i området der det over lange strekninger ikke er plass til mer enn 1 bil. Hvordan en så stor økning i tungtrafikken vil påvirke dette lille samfunnet er ikke beskrevet i planprogrammet.

Konsulentrappporten fra Natur og samfunn bekrefter at områdene rundt det planlagte masseuttaket på Salsnes vil bli påvirket av støv og støy. Men den sier ikke noe om hvilke negative effekter støy og støv kan ha for plante – og dyrelivet i nærheten eller for folkene som bor her.

Det står i rapporten at det ikke er registrert noen rødlistearter i området (s. 16). Det virker veldig søkt å konkludere på denne måten når man ikke har undersøkt området for rødlistearter. Det er ikke gjort noen undersøkelser av fuglelivet i området. Av fugleregistreringer vi i Naturvernforbundet selv har gjort gjennom mange år på tur i området kan vi nevne disse: toppmeis, fuglekonge, gransanger, løvsanger, gjerdesmett, store flokker med stær, havørn, lomvi, svarttrost, gråtrost, rødvingetrost, måltrost, flaggspett, grønnspekk, grågåås, siland, tjeld, sandlo, fiskemåke, svartbak, gråmåke, spurvehauk, ærfugl. Flere av disse står på rødlista.

Det er et svært rikt fugleområde som må bli kartlagt før tiltaket kan tas opp til vurdering. Konsulentene foreslår at fuglelivet bare bør sjekkes før driften settes i gang. Vi mener at kartleggingen av det biologiske mangfoldet i området er alt for dårlig og at det selvsagt må undersøkes før man fattet vedtak i saken. Dette bryter også med Naturmangfoldloven som sier følgende:

§ 8.(kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap

som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

Kommentar fra planlegger:

Rapport vedr. naturmangfold vil bli oppdatert i planprosessen på bakgrunn av tilbakemelding fra fylkesmannen. Vanligvis vil ikke slike rapporter bli utarbeidet før etter at planprogrammet er vedtatt, ettersom planprogrammet skal angi hva som skal utredes.

Nedbygging av natur

Utbygger karakteriserer området på følgende måte: «Det meste av naturen i området er fra før forstyrret av skogbruk og hogst og har pr i dag liten naturfaglig verdi». Dette er en svært søkt uttalelse, som ikke stemmer.

Om skogen er hugget fra før, så er det ikke et argument for å rasere området enda mer. Tvert imot. Nedbygging av natur er en av de største truslene mot bevaring av biologisk mangfold. Norge har hatt et mål om å restaurere 15% av all ødelagt natur innen 2020. Vi står mitt i en alvorlig krise for naturmangfold og for klima. I lys av dette alvoret så må man vurdere svært nøye hvilke tiltak som virkelig er nødvendig i et langsiktig perspektiv. Det aller beste klimatiltaket er å stoppe nedbyggingen av natur og i tillegg restaurere områder som har fått redusert sin verdi gjennom ulike inngrep. I Norge har vi alltid hatt mye natur og kanskje ikke tenkt så mye på at dette faktisk er en begrenset og ikke-fornybar ressurs. Norsk natur er i dag sterkt påvirket av kraftanlegg, masseuttak, gruvedrift, flatehugst, skytefelt, veier, grøfting av myr og andre habitatødeleggelser.

Ønsket om masseuttak på Østtun representerer en bit for bit-utbygging uten forankring i helhetlige planer. Selv om et enkelt utbyggingstiltak isolert sett ikke nødvendigvis medfører store skadevirkninger, kan summen av en rekke tiltak over tid gi uforutsette og uønskede virkninger.

Salsnes er et lite tettsted med fantastisk natur. Hele området har en høy grad av uberørthet. Natur og stillhet er verdier som stadig vektes høyere i takt med at dette er verdier som blir redusert. Trøndelag er et av de fylkene i landet som har mistet mest inngrepsfrie naturområder de siste 10 årene. Da spesielt til vindkraftutbygging.

Kommentar fra planlegger:

Vil minne om at dette arealet allerede er avsatt til masseuttak i kommuneplanens arealdel.

Reindrifta

Tilgjengelig vinterbeite er den viktigste flaskehalsen for reindrifta. Bit for bit frarøves næringen slike viktige areal. Hele planområdet ligger inne i intensivt brukt senvinterland. Negative effekter kan ventes langt utenfor planområdet, men de er ikke vurdert. Dette bør i seg selv være et selvstendig grunnlag for ikke å realisere tiltaket slik vi ser det.

Kommentar fra planlegger:

Temaet vil bli vurdert i planarbeidet som vist i planprogrammet, på bakgrunn av innspill fra reindriftsnæringen.

Kulturminner

Det er kjent at det på Salsnes finnes både bergkunst, gravrøyser og mange andre automatisk fredede fornminner. Planområdet inngår i et større område som samlet sett er viktig for å forstå vår felles fortid og levevis på kysten av Namdalen. Planområdet ligger på en endemorene fra Yngre dryas, lengre sør er den kjent som Raet. På Salsnes er den tilnærmet intakt, har stor mektighet, er godt

synlig og lett tilgjengelig. Forekomsten er et viktig kvalitetselement for naturen på Salsnes og har stor pedagogisk verdi sammen med fornminner og kulturminner for å forstå flere tusen års samspillet mellom natur og mennesket.

Kommentar fra planlegger:

Geologisk naturmangfold vil bli konsekvensutredet i planprosessen.

Behovet for nye steinbrudd/grustak

Vi kan ikke finne noe i utredningspapirene om behovet for en utvidelse av masseuttaket på Salsnes og hva som evt. kan være et godt alternativ. Vi savner vurderinger av om overskuddsmasser fra allerede gjennomførte naturinngrep knyttet til f. eks. samferdsel og vannkraftutbygginger kan brukes.

Med bakgrunn i EUs arbeid for en sirkulærøkonomi så bør man vise måtehold når det gjelder ny eller utvidet drift av grustak og steinbrudd og isteden satse på gjenbruk og alternativ bruk av de enorme mengdene restmasse fra andre inngrep. Det er ca 50 millioner tonn restmasser fra gruver, tunneldrift, bergverk etc, som blir deponert hvert år, ofte med stor miljøskade. Sintefs rapport om bruk av restmasser (Avfallsfrie gruver - Gull av gråstein), viser det enorme potensialet Norge har, når det gjeld å skaffe tilstrekkelig med alternative masser til anlegg fra eksisterende anlegg. De negative effektene for naturen på Salsnes, skal veies opp mot fordelene for samfunnet ved å tillate disse inngrepene. Et av spørsmålene man stiller seg må derfor være behovet for de massene som skal tas ut.

Utbygger skriver at: «Målet med den planlagte etableringen er å skape aktivitet og å tilføre arbeidsplasser til Salsnes». Å argumentere med arbeidsplasser til bygda i denne saken er søkt. Dette er en bygd som har mistet både skole og barnehage de senere årene og det blir rett og slett useriøst å hevde at et digert grustak i et viktig naturområde skal gi økt bolyst og varige arbeidsplasser. Dette handler om enkeltpersoner som ønsker å tjene penger på virksomhet som er til stor skade for fellesskapet. Et så stort masseuttak vil like gjerne vekke lysten til å flytte og være til hinder for andre næringsutøvere i lokalsamfunnet. Naturvernforbundet sin konklusjon er at de negative konsekvensene av det omsøkte inngrepet uten tvil vil overstige de økonomiske fordelene som noen svært få vil få glede av.

Kommentar fra planlegger:

Temaet «verdiskapning og næringsutvikling» vil bli utredet i planbeskrivelsen. Det er her snakk om reelle arbeidsplasser knyttet til uttak av grus. Forslagsstiller og planlegger mener det bør være rom for flere typer arbeidsplasser også i Salsnes.

6.2.10 Hanne Hansen, 18.06.21

Det finnes mange grunner til at det ikke bør etableres masseuttak på Salsnes.

- 96% av innbyggerne ønsker ikke et masseuttak i bygda.
- Nærmeste hytte er under 100 meter unna.
- Det vil påvirke omgivelsene på en negativ måte, både for fastboende og hyttefolk.
- Det er uunngåelig at naboene blir berørt av støy og støv.
- Endemorenen som masseuttaket tenkes etablert i, er bare verneverdig dersom området bevares helhetlig. Et stort masseuttak vil gjøre området verdiløst når massene er tatt ut.
- Historikken til Nærøysund kraftbetong inngir ingen tillit til firmaet verken angående hensyntaking av naboer eller oppfyllelse av pålegg som krever hensyntaking til naboene med tanke på forurensing, støy og støv fra myndighetene. I mine øyne er det ikke ønskelig med etablering av dette firmaet i bygda.

- Det vil være stor fare for forurensning til grunnvann og drikkevann. Risikoen i seg selv bør være nok til å sette en stopper for planene om masseuttaket.
- Når massene skal fraktes ut med lastebiler vil dette både være belastende for veinettet, og trafiksikkerheten med trafikk inn og ut av området vil bli dårligere for gående, syklende og persontrafikk.
- Det vil redusere rekreasjonsmulighetene for innbyggerne. Bruk av lysløypa både sommer og vinter vil bli preget av å ha et industriområde rett over veien. Turmulighetene i området vil reduseres betraktelig.

Jeg har også tidligere skrevet høringsuttalelse, og mine betraktninger den gang gjelder også nå. Jeg håper at planene legges bort og at området kan brukes til noe som gir samfunnet og bygda på en god måte.

Kommentar fra planlegger:

Innspill er ivarettatt i planprogrammet slik at disse temaene vil bli belyst og vurdert i planarbeidet på en seriøs måte, basert på kunnskap og fakta.

6.2.11 Egill Vatne (nabo og gårdbruker med beiterett i planområdet), 14.06.21

Jeg viser til mottatt planprogram med frist for merknader satt til 18.06.2021. Jeg har følgende merknader til planprogrammet:

1. Svært stor lokal motstand mot tiltaket

Jeg er selv en av de svært mange på Salsnes og i kommunen som er motstander av at tiltaket gjennomføres. I det følgende vil jeg angi mine egne begrunnelser for dette.

2. Støy og støv

Det er en kjent sak at grusmassene i det planlagte grustaket har et vesentlig innslag av store, mellomstore og mindre steiner. Det er derfor opplyst i planutkastet at det må etableres et steinknuseverk i tilknytning til grustaket. Det er grunn til å anta at steinknuseverket vil være i drift store deler av døgnet, året gjennom, for å kunne produsere 50.000 m³ masse pr. år. Et steinknuseverk så nært der folk bor vil ha svært negative følger i form av støy og støv. Dette blir en svært høy pris å betale for oss som bor her, for de som har valgt å bygge seg fritidsbolig på Salsnes og for de som driver og har planer om å drive turisme på Salsnes.

Kommentar fra planlegger:

Det vil bli kjørt støyberegning i forbindelse med planen, for å avklare støyforhold.

3. Øket trafikk på fylkesveien

Å frakte bort 50.000 m³ grus pr år vil medføre en vesentlig økning av tungtrafikk på fylkesveien gjennom Salsnes. Dette vil ha negative følger i forhold til trafiksikkerhet, støy og vegvedlikehold.

Kommentar fra planlegger:

Dette vil bli beskrevet og vurdert i planprosessen.

4. Avrenning til Salsvatnet

Under det planlagte grustaket er det registrert en stor grunnvannskilde med avrenning mot Salsvatnet, slik det også er redegjort for i planutkastet. Salsvatnet er drikkevannskilde for alle som bor på Salsnes. Videre er det så vidt meg bekjent under planlegging at Salsvatnet også skal bli drikkevannskilde for Nærøysund kommune. Det planlagte grustaket, og virksomheten der, vil representere en fare for forurensning av Salsvatnet som drikkevannskilde, f.eks. ved utslipp av

diesel/hydraulikkolje. Dette er også redegjort for i planutkastet. Etter min mening er dette alene et argument for på ny å avvise planutkastet. Denne realiteten vil ikke endres selv om tiltakshaver får anledning til å gå videre med å utarbeide en reguleringsplan. Det er grunn til å nevne at dette var argumentet som gjorde at Fosnes kommunestyre i 1991 sa nei til at det ble etablert et fiskeavfallsdeponi i samme området.

Kommentar fra planlegger:

Vannmiljø vil bli konsekvensutredet i planprosessen.

5. Et av Norgeskystens mest framtreddende ra (israndavsetning)

En gang på 1990-tallet mottok vi gårdbrukerne på Salsnes et brev fra fylkets Miljøvernaveideling der det sto at vi ikke fikk ta ut grus fra våre eiendommer, ikke en gang til eget bruk. Dette var begrunnet med at eiendommene våre lå på et av norgeskystens mest framtreddende ra, og som måtte beskyttes for denne type inngrep. Jeg mener at Namsos kommune gjennom sin saksbehandling må forfølge dette for å finne ut om området allerede er vernet mot de inngrep som et masseuttak vil medføre.

Kommentar fra planlegger:

Geologisk naturmangfold vil bli konsekvensutredet.

6. Kulturminner

Det planlagte tiltaket ligger i et område der det rundt omkring finnes svært mange kulturminner, blant annet med en gravrøys fra bronsealder-jernalder like ved. Flere søknader om å bygge fritidsboliger på Salsnes er avvist med den begrunnelsen at der finnes kulturminner nært inntil det planlagte området. Det vil være svært vanskelig å forstå at et i forhold gigantisk tiltak som et masseuttak representerer, ikke skal avvises med samme begrunnelse.

Kommentar fra planlegger:

En forholder seg her til uttalelser fra kulturminnemyndighetene.

7. Vernet vassdrag

Salvassdraget er etter stortingsvedtak et vernet vassdrag, og det planlagte grustaket ligger innenfor sikringssonen for dette vernede vassdraget. Jeg mener at dette faktum, samt andre forhold omtalt i ovenstående, er sterke argumenter for at gjeldende arealplan bør endres slik at området der grustaket er planlagt å ligge omgjøres til LNRF-område. Det finnes derfor flere argumenter for å vente med å ta stilling til saken til etter at gjeldende arealplan er rullert.

Kommentar fra planlegger:

Argumenter for og mot uttak av grus vil være de samme også ved en rulling av kommuneplanens arealdel. I tillegg har forslagsstiller to ganger tidligere fått avvist planprogram med begrunnelse av at planen ikke er i tråd med kommuneplanens arealdel. Egill Vatne har også i tidligere høringsuttalelser til saken uttalt at en må forholde seg til kommuneplanens arealdel. Planen er nå i tråd med kommuneplanens arealdel. Med bakgrunn i dette vil det da være selvmotsigende at en ikke lenger skal forholde seg til kommuneplanens arealdel.

8. Lokal verdiskapning

Da eksisterende masseuttak ble etablert, valgte folk på Salsnes for en begrenset tid å «leve med» støyen og støvet fra steinknusingen, fordi Vegvesenet den gangen brukte grusen til å bygge vei fram til Salsnes. Dagens planlagte masseuttak vil ikke bidra på samme måten til lokal verdiskapning. Lokal verdiskapning på Salsnes bør bygge på å bevare og vise fram alle de natur- og kulturverdiene som finnes her, ikke på å ødelegge dem.

Kommentar fra planlegger:

Temaet «verdiskapning og næringsutvikling» vil bli utredet i planbeskrivelsen. Det er her snakk om reelle arbeidsplasser knyttet til uttak av grus. Forslagsstiller og planlegger mener det bør være rom for flere typer arbeidsplasser også i Salsnes.

I tillegg vil det bli utført kartlegging av støy slik at en får tallfestet dette.

6.2.12 Tobias og Synnøve Kongsmo Ang. høringsparter

Salsnes utmarkslag, som driver elg- og rådyrjakt i naboområdet er ikke på listen over høringsparter, det samme gjelder Firma Albert Collett som driver utmarksturisme i nærområdet.

Selve planprogrammetPkt. 1.2 Bakgrunn:

Som naboer er vi veldig godt fornøyd med at de to forrige planprogrammene ble avvist av Namsos kommune. Vi frykter fortsatt at planen kan utvides på et senere tidspunkt, nærmere de to opprinnelige forslagene. Vi ber om at Namsos kommune ser til at dette ikke skjer.

Pkt. 2.3 Landskap:

Salvatnet oppgis til å være 478 m dypt og som Norges nest dypeste innsjø. I Store Norske leksikon oppgis det 482 m og at det er Europas nest dypeste innsjø. Andre kilder oppgir en dybde på 464 m. Uansett vil Europas nest dypeste innsjø være en attraksjon i seg selv. Salsnes i Namsos har en Yngre Dryas- eller Ra-morene som demmer Salvatnet (9 m.o.h.) og omtales som en severdig lokalitet (Kjell Nordseth, Institutt for Geofag, Universitetet i Oslo, Oslo, 2016). Aktuelt område på gården Østtun må sies å være en del av denne morenen. Denne israndavsetningen har regional verneverdi (Direktoratet for naturforvaltning, Norges vassdrags- og energidirektorat og Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, VVV-rapport, 2001-1).

Pkt. 2.6 Landbruk:

I skogbruksplan for vår naboeiendom Øvergården, gnr. 271, bnr. 3, går det fram at tilgrensede områder til Østtun, gnr. 271, bnr. 1, er ungskog og yngre produksjonsskog. En går ut fra at det samme gjelder på østsiden av grensen, uten at en kjenner skogbruksplanen for Østtun. Det vil si at det planlegges avvirkning av ikke hogstmoden skog. Det går også fram av miljøstatus.no at det meste av skogen i aktuelt område er yngre skog.

Man kan anta at denne skogen er etablert ved hjelp av statlige tilskuddsmidler og at man ikke uten videre kan drive avvirkning der. Dessuten er stort sett all skog i området definert som vernskog og det må derfor søkes om avvirkning. Naboer antyder også at det foregår et forsøk i området og at en del trær derfor er merket. Dette bør undersøkes nærmere.

Kommentar fra planlegger:

Det vises til punkt 5.2.2. Det vil bli gjort vurderinger i planarbeidet vedr. tema skog.

Pkt. 2.7 Reindrift:

Hele området blir benyttet som vinterbeite for rein. Tilgangen på vinterbeite er minimumsfaktor i reindriften, og arealinngrep er i dag den største trusselen mot tamreindriften (Wikipedia).

Kommentar fra planlegger:

Reindrift er tema i planarbeidet som skal beskrives og vurderes.

Pkt. 2.9 Vannmiljø:

Det kan være en risiko for at forurenset vann fra masseuttaket kan påvirke drikkevannskvaliteten i Salvatnet, som er drikkevannskilde for nærområdet. Det er også muligheter for at Salvatnet kan bli drikkevannskilde for et betydelig større område, f.eks. Nærøysund kommune.

Kommentar fra planlegger:
Vannmiljø skal konsekvensutredes.

Pkt. 2.10 Friluftsliv

Landområdet blir benyttet både til bær- og soppstaking og til turer generelt. Østtun er også en del av storvilt- og småviltjaktområdet for Salsnes, selv om det for tiden ikke tillates jakt på området. Salsnes IL har lysløype like i nærheten på sørsiden av Fv769 og kan bli berørt både av støy og støv. «Flyvesand» i skisporet er lite populært.

Kommentar fra planlegger:
Friluftsliv skal konsekvensutredes.

Pkt. 2.11 Kulturminner:

Det er registrert automatiske fredete kulturminner i nærområdet, noe planprogrammet også viser. Terrenghavnet Grovin (el. Groven) kommer av gammelnorsk grøf og kan bety gravet fordypning eller grav (O. Rygh: Norske gaardenavne). Navnet kan ha oppstått fordi det finnes dyregraver og/eller gravhauger i området.

Kommentar fra planlegger:
En forholder seg her til uttalelser fra kulturminnemyndighetene.

Pkt. 3.3.1 Kommuneplanens arealdel:

Som planprogrammet viser ligger deler av området innenfor sikringssonen til drikkevannskilden Salvatnet (H110-1).

Kommentar fra planlegger:
Tema vannmiljø skal konsekvensutredes. I tillegg skal det beskrives hvordan uttak av grus kan påvirke drikkevannskilden.

Pkt. 4.2.2 Planlagt drift:

Planprogrammet viser at det skal utarbeides driftsplan. Dersom bedriften går konkurs i løpet av driftsperioden, vil ikke en slik driftsplan bli fulgt.

Kommentar fra planlegger:
En viktig målsetning med mineralloven er å sikre at områder hvor det foregår uttak av mineralske ressurser blir forsvarlig ryddet og sikret, både underveis og etter endt drift. Krav om oppbygging av økonomisk sikkerhetsstillelse i avsatt fond skal sikre at nødvendig sikring og opprydding blir gjennomført, særlig i tilfelle virksomheten ender i konkurs eller tvangsavslutning.

Pkt. 5.2 Aktuelle utredningstema:Barn og unge

Barn og unge, som alle andre i området, vil sannsynligvis bli påvirket av støy og støvforurensning.

Kommentar fra planlegger:
Støykonsekvens vil bli vurdert gjennom støyberegning av anlegget.

Hytter og fritidshus

Det ligger ingen hytter/fritidshus innenfor planområdet, men det ligger en hytte like ved. Denne er eid av en svensk statsborger og vår påstand er at denne hytta og dens brukere vil bli sterkt påvirket av en evt. utvidelse av masseuttaket. Litt lenger sør og øst ligger det et hyttefelt med 5 hytter (Småvassvika) og ett med 3 hytter (Storvassvika). Sør for «svenskehytta» ligger det en hytte nede ved Salvatnet. Disse hyttene også kan bli påvirket av utvidelsen. Dette kan føre til verdiforringelse av disse eiendommene.

Kommentar fra planlegger:

Støykonsekvens vil bli vurdert gjennom støyberegning av anlegget.

Infrastruktur og trafikk

Det vil bli økt trafikk, både i byggeperioden og ved uttransport av masser. De fleste masser skal etter all sannsynlighet fraktes til Nærøysund kommune etter Fv769. Det anslås et uttak av masser på 50.000 m³ pr. år i 16 år. Dersom dette følges og vi regner 260 arbeidsdager i året, kan man regne ut følgende:

Antall lastebillass pr. dag (uten henger, 10 m³/lass): 19 lass pr. dag (192 m³)

Antall lastebillass pr. dag (m/henger, 21 m³/lass): 9 lass pr. dag (192 m³)

Som vi ser, vil trafikken på Fv769 øke betydelig. Noe som i seg selv vil føre til mere støy.

Kommentar fra planlegger:

Økning i trafikk vil bli beregnet og trafikksikkerhet vil bli vurdert.

Jordvern

Størstedelen av området er i miljøstatus.no beskrevet som dyrkbar jord og et betydelig felles beiteområde for sau og storfe vil forsvinne. I tillegg kommer momentene vi har nevnt tidligere om ungsog og ungsogpleie.

Kommentar fra planlegger:

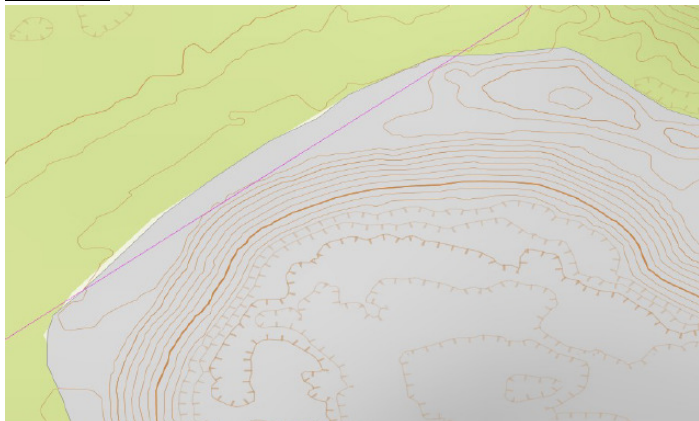
Dette vil bli vurdert i planen. En vil her kommentere at arealet kan benyttes både som dyrkbar mark og beite etter at uttak er ferdig og tilbakeført iht. avslutningsplan.

Folkehelse

Støy, støvforurensning og evt. grunnvannsforurensning vil påvirke folkehelsen og dette bør utredes nærmere. Støy er mer skadelig for helsen enn man tidligere har trodd. Støy påvirker hjertesystemet, gir høyere blodtrykk, bidrar bl.a. til muskelspenninger og fordøyelsesbesvær, påvirker ufødte barn, bidrar til stress selv når lydnivået er lavt, virker irriterende, trettende og kan redusere konsentrasjonsevnen og oppmerksomheten (WHO, Arbeidstilsynet, Folkehelseinstituttet).

Kommentar fra planlegger:

Støy vil bli kartlagt gjennom egen beregning av støy.

Generelt

Som kartutsnittet viser har allerede det eksisterende masseuttaket «beveget» seg inn på vår eiendom, gnr. 271, bnr. 3.

Dette er ikke akseptabelt og bør kompenseres på en eller annen måte. Masseuttaket begrenser vår bruk av dette arealet vesentlig.

Kommentar fra planlegger:

Uttak inntil og over eiendomsgrense og er noe som er gjennomført lenge før forslagsstiller kjøpte eiendommen, og er ikke noe forslagsstiller kan klandres for.

Denne delen av grustaket er uansett avsluttet og forslagsstiller ønsker å legge tilbake lokale stedegne masser slik at naturen kan revegeteres og gro igjen.

Pr. i dag har ikke Øvergården (271/3) nødvendig dyrket areal til å være drivverdig som ordinært gårdsbruk. Dyrket mark er for tiden bortleid. For å kunne leve av gården er man avhengig av tilleggsnæringer. Foruten å drive dyrket mark med husdyrhold eller korn, kan dette være gårdsturisme, jakt og fiske, skogbruk, planteskole (gartneri), etablering av hyttefelt mm.

En evt. etablering av et utvidet masseuttak, vil etter vår mening redusere inntektsmulighetene for vår eiendom betraktelig. Ikke bare for vår eiendom, men for alle gårdsbruk på Salsnes, inkl. Firma Albert Collet med sin satsing på utmarksturisme.

Vi forbeholder oss retten til ytterligere uttalelser etter hvert som planene evt. vokser fram.

Kommentar fra planlegger:

Temaet «verdiskapning og næringsutvikling» vil bli utredet i planbeskrivelsen. Det er her snakk om reelle arbeidsplasser knyttet til uttak av grus. Forslagsstiller og planlegger mener det bør være rom for flere typer arbeidsplasser også i Salsnes, og at fortsatt drift i grusuttaket ikke vil være ødeleggende for andre næringer som utmarksturisme.

7. VEDLEGG

Vedlegg	Dato
Planens begrensning	19.04.2021
Rapport fra arkeologisk registrering. Østtun masseuttak	05.11.2019
Naturtypekartlegging av Østtun masseuttak	20.12.2019
Referat fra oppstartsmøte	07.04.2021